

2

ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ САУДИЯ АРАБИСТОНИ ПОДШОҲИ САЛМОН БИН АБДУЛАЗИЗ ОЛ САУД ВА ВАЛИАХД МУҲАММАД БИН САЛМОН БИН АБДУЛАЗИЗ ОЛ САУДНИ МИЛЛИЙ БАЙРАМ — САУДИЯ АРАБИСТОНИ ПОДШОҲЛИГИ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН КУН БИЛАН ТАБРИКЛАДИ.

ҲУҚУҚ

1997-йил 27-августдан чиқа бoshлаган

www.huquq.uz

2019-й. 26-СЕНТАБР, №39 (1184)

6102 2019

**СУПЕРКОНТРАКТ
ҲАҚИДА
ҚЎШИМЧА
МАЪЛУМОТЛАР
ЭЪЛОН
ҚИЛИНДИ.**

**ФЕРМЕР
6,7 ГЕКТАР БОҒНИ
ОБОД ҚИЛИШ
ЎРНИГА УНИНГ
ЕРИНИ ПУЛЛАШ
ҲАРАКАТИГА
ТУШДИ.**

**ПРЕЗИДЕНТ
ҚАРОРИДА
БЕЛГИЛАНГАН
МАКТАБ
ҚУРИЛИШИ
АМАЛГА ОШМАЙ
ҚОЛДИ.**

**ИККИ ЙИГИТ
ТОМОНИДАН
ҚЎЙЛИК
БОЗОРИДА
САРФЛАНГАН
ҚАЛБАКИ
ПУЛЛАР.**

БМТ Кенгаши махсус маърузачиси билан учрашув

2019 йил 20 сентябрда Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Н.Йўлдошев БМТ Инсон ҳуқуқлари бўйича кенгашининг махсус маърузачиси Д.Гарсия-Саян бошчилигидаги делегацияни қабул қилди. Судьялар ва адвокатлар мустақиллиги масалалари учрашув мавзуси бўлди.

Учрашув давомида меҳмонларга Ўзбекистонда ўтказилаётган кенг қўламли ислохотлар, шунингдек суд жараёнида тарафларнинг тортишуви ва тенглигини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ўзгаришлар, қонун устуворлигини таъминлаш ҳамда суд-ҳуқуқ тизимини янада ислох қилишда прокуратура органлари томонидан олиб борилаётган ишлар ҳақида маълумот берилди.

Д.Гарсия-Саян Ўзбекистонда мамлакат ҳаётининг барча жабҳаларида ўтказилаётган ислохотлар, шу жумладан, суд-ҳуқуқ тизимини янада ислох қилиш муҳимлигини алоҳида таъкидлади.

Учрашув якунида ўзаро мулоқотнинг иккала томон учун ҳам фойдали бўлгани таъкидланиб, келгусида ҳамкорлик давом эттирилишига ишонч билдирилди.

ИДОРАЛАРАРО КОМИССИЯНИНГ НАВБАТДАГИ ЙИГИЛИШИ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида жорий йилнинг 19 сентябрь куни Бош прокурор раислигида Террористик, экстремистик ёки бошқа тақиқланган ташкилот ва гуруҳлар таркибига адашиб кириб қолган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг мурожаатларини кўриб чиқиш бўйича республика идоралараро комиссияси йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда комиссия ва ишчи гуруҳ аъзолари қатнашди.

Йиғилишда тақиқланган ташкилотлар таркибига адашиб кириб қолган фуқароларнинг жиноий жавобгарликдан озод этишни сураб тақдим этган мурожаатлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 19 сентябрдаги "Террористик, экстремистик ёки бошқа тақиқланган ташкилот ва гуруҳлар таркибига адашиб кириб қолган Ўзбекистон Республикаси фуқароларини жиноий жавобгарликдан озод этиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида"ги фармони талаблари асосида кўриб чиқилди.

Йиғилиш якунига кўра, комиссия 5 нафар шахсни жиноий жавобгарликдан озод этиш ҳақида ҳулоса қилди. Шунингдек, жиноий жавобгарликдан озод қилинган 5 нафар фуқаро

рони Ўзбекистонга қайтариш, ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш, шу жумладан, уларнинг бандлигини таъминлашга қўмаклашишга қаратилган ташкилий чора-тадбирларни амалга ошириш юзасидан вазифалар белгилаб олинди.

Бугунги кунда ушбу масала бўйича келиб тушган яна 6 та мурожаат ишчи гуруҳ томонидан ўрганилмоқда.

Йиғилишда комиссия ва ишчи гуруҳ аъзоларининг келгусидаги вазифалари белгилаб олинди.

Жумладан, фармон талабларини аҳолига етказиш бўйича тарғибот ишларини янада жадаллаштириш лозимлиги таъкидланди.

Бош прокуратуранинг жамоатчилик билан алоқалар ва ҳуқуқий ахборот бўлими

ЖАМИЯТДАГИ ЭНГ ҲУРМАТЛИ ИНСОН

АЛИШЕР НАВОЙЙ
«МАҲБУБУЛ-ҚУЛУБ»
АСАРИНИНГ 18-ФАСЛИДА
ЎҚИТУВЧИЛИКНИНГ
МАШАҚҚАТИ ХУСУСИДА
НИМАЛАР ДЕГАН?

3-бет

1 ОКТЯБРЬ – ЎҚИТУВЧИ ВА
МУРАББИЙЛАР КУНИ

ТЎКИС ТУРМУШГА ҚАНОАТ ҚИЛМАГАН АЁЛ

УМР ЙЎЛДОШИНING
КЎЗИНИ ШАМФАЛАТ
ҚИЛИБ, ҚЎШНИСИ
БИЛАН АЙШИНИ
СУРГАН АЁЛ
13 ЙИЛГА
ОЗОДЛИҚДАН
МАҲРУМ ҚИЛИНДИ.

9-бет

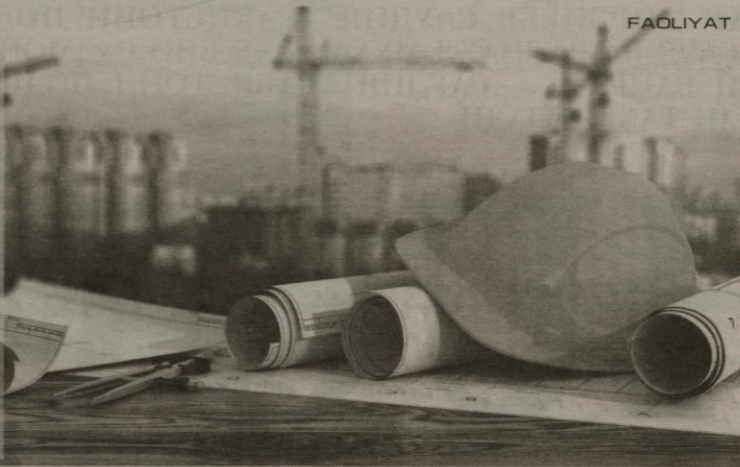
РУҲИГА ЖАНГАРИЛИК СИНГАЁТГАН ЁШЛАР

ХОЛАСИНИНГ ИШИДАН ЖАҲЛИ
ЧИҚҚАН ЁШ ЙИГИТ УНИНГ
УЙИГА БОСҚИНЧИЛИК ҚИЛИБ,
ПУЛЛАРИНИ ОЛИБ КЕТДИ.

5-бет

Хаёт турли ташвишлардан иборат. Хар бири-миз у ёки бу ташвиш-мизни ҳал қилиш чорасини излаймиз. Зеро, умримиз мазмуни ҳам олдимиздаги синовлардан эсон-омон ўтиб олишдан иборат десак, муболаға бўлмайди. Мамлакатимизда аҳолининг турмушини яхшилаш йўлида кенг қўлланма ишлар қилинмоқда. Бир қатор давлат дастурлари амалга ўтказиб қилиниб, имтиёзли кредитлар ажратилаёпти.

FAOLİYAT

TADBIR

ФАХРИЙЛАР ВА ЁШ МУТАХАССИСЛАР УЧРАШУВИ

Прокуратура органларида хизмат қилаётган ёш мутахассисларнинг маҳорати ва малакасини ошириш, ўз иш-ни мукаммал ўрганиб, етук мутахассис сифатида шаклланишига, ўзига юклатилган вазифаларни виждонан адо этишига эришиш мақсадида прокуратура органларида узок йиллар меҳнат қилган инсонлар билан Бош прокуратура академиясида тахсил олаётган тинловчилар ўртасида учрашувлар ва давра суҳбатлари ўтказиб келинмоқда. Шундай учрашувлардан бири 2019 йилнинг 21 сентябрь куни прокуратура органларида хизматга қабул қилинган ходимлар — иш ўрганувчилар ва Ўзбекистон прокуратура органлари фахрийлари ўртасида "Прокуратура органлари фаолиятини ташкил қилиш ва амалга ошириш асослари" мавзусида ўтказилди.

Тадбирга прокуратура фахрийси Илҳом Очилов ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази раиси ўринбосари Абдусмад Абдураззоқов таширф буюрди. Тадбирни академия катта ўқитувчиси, юридик фанлар доктори Фахри Раҳимов кириш сўзи билан очди ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази раиси Ботир Калоновга сўз берди.

Ботир Калонов бугунги кунда прокуратура органларида салоҳиятли ёшлар муҳим ўрин тутиши, ёшлар бўйича давлатимиз раҳбари бир қатор фармон ва қарорлар қабул қилгани, хусусан, "Ёшлар — келажгимиз" давлат дастурининг мазмун-моҳияти ҳақида тўхталиб ўтди. Шунингдек, Ботир Калонов тинловчиларга фахрий прокурор Илҳом Очилов ва марказ раиси ўринбосари Абдусмад Абдураззоқовнинг меҳнат фаолияти ҳақида гапириб берди.

Учрашув якунида фахрийлар ёш мутахассисларнинг саволларига жавоб бериб, уларнинг машаққатли меҳнати-га зафарлар тилади.

Ўз мухбиримиз

JARAYON

МУШКУЛИ ОСОН БЎЛДИ...

Афсуски, мана шундай жараёнда айрим мутасаддиларнинг ишга нотўғри ёндашуви туфайли саб-ҳаракатлар акс натижа бермоқда. Бундай ҳолатлар асосан мулк ҳуқуқи билан боғлиқлиги бу соҳада самарали тизим яратишни тақозо этади.

Кейинги вақтларда мулк ҳуқуқи билан боғлиқ муаммоларнинг кўпроқ тилга олинаётгани бу борадаги тартиб-таомилларни қайта қўриб чиқиш, мулкдорлар ҳуқуқларини ишончли қафолатлаш заруриятини юзага келтирди. Жумладан, фуқаро Латофат Мансурова 2019 йил 2 августда уй олишда ёрдам сўраб Бош прокуратурага мурожаат қилган. Аниқланишича, Л.Мансурованинг Қарши шаҳридаги уйи 2016 йилда бузилиб, ўрнига 6 сотих ер ажратилган. Ижара пули билан биргаликда жами 110 миллион сўм товон пули унинг пластик картасига ўтказиб берилган.

Сўнг Л.Мансурова уй қўриб бериш ҳақида "Шержаҳон импекс" МЧЖ билан шартнома тузиб, жамиятнинг ҳисобига 110 миллион сўм пулни ўтказиб берган. Аммо 2017 йилда ҳам уй қуриш

бошланмагани сабабли Л.Мансурова юқори ташкилотларга мурожаат қилишга мажбур бўлган. Натижада Қарши шаҳар прокурори "Шержаҳон импекс" МЧЖдан пулни ундириш ҳақида судга даъво аризаси киритган, ҳокимга эса арзон уйдан уч хоналисини ажратиб бериш ҳақида топшириқ берилган.

Бироқ 2017 йил 4 май куни Қарши шаҳар ҳокими Л.Мансуровадан кредит эвазига арзон уй ажратиб бериши ҳақида ариза ёздириб олган бўлса-да, уй масаласи ҳал этилмай қолаверган.

Ваъдалардан чарчаган аёл уй қурилиши кечиктирилаётгани учун "Шержаҳон импекс" МЧЖга тўлаган 110 миллион сўм пулини қайтариш ҳақида мурожаат қилади. Аммо жамият раҳбари атиги 22 миллион сўм пулни қайтариб, қолганини қайтармайди.

Мазкур иш юзасидан 2017 йил сентябрь ойида Қарши шаҳар прокурори томонидан судга даъво аризаси киритилиб, суднинг ҳал қилув қарори билан аёлнинг фойдасига 103 миллион сўм ундирилиши белгиланган эди. 2019 йил май ойида "Шержаҳон импекс" МЧЖ аёлга 103 миллион сўм

Жасурбек ҲОШИМОВ,
Бош прокуратура
бошқарма прокурори

пулни тўлиқ берган.

Орадан уч йил ўтгани сабабли Латофат Мансурова мазкур пулга уй олиш имкони йўқлигини ҳамда пулнинг ўрнига уй билан таъминлашни сўраган.

Нихоят Латофат Мансуровага Қарши шаҳрида "Экспресс автоматика" МЧЖ томонидан қурилаётган 6 қаватли уйнинг 4-қаватидан икки хонали хонадон тақдир этилиб, уйнинг қурилиши икки ойда битиши тушунтирилди. У мазкур уйни олишга рози бўлиб, "Экспресс автоматика" МЧЖ билан 2019 йил 8 августда шартнома тузди. Уйнинг умумий баҳоси 197,2 миллион сўм бўлиб, 103 миллион сўми Л.Мансурова, қолганини "Шержаҳон импекс" МЧЖ тўлаб берди.

Прокуратура аралашувидан сўнг ҳал этилаётган бундай масалалар фуқароларнинг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишига ва прокуратурага ишончи мустаҳкамланишига сабаб бўлади.

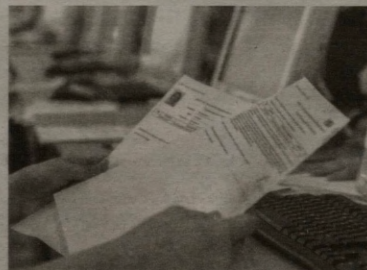
«СУПЕРКОНТРАКТ»

тўловлари маълум қилинди

Кўплаб абитуриентлар ва ота-оналарнинг мурожаатларини инобатга олиб, олий таълим муассасаларининг бакалаврият йўналишларига ўқишга кириш учун топширган тест натижаси бўйича танловда иштирок этиб, талабалikka тавсия этилмаган абитуриентларга рўйхатдан ўтиш мобайнида танлаган иккинчи ёки учинчи бакалаврият йўналиши бўйича табақалаштирилган тўлов-контракт асосида ўқишга рухсат берилди. Бу ҳақида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ахборот хизмати хабар берди. Бунда абитуриент танлов бўйича биринчи бакалаврият йўналишида эълол қилинган тест натижасига қўра, тўплаган баллини асос сифатида қабул қилиб, талабдорларнинг тўплаган баллари кетма-кетлигига қатъий роя эъган ҳолда ўқишга қабул қилинади.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги суперконтрактлар ҳақида қўшимча расмий маълумотларни ҳам эълол қилди.

2019/2020-ўқув йили қабулида кириш имтиҳонлари натижасига қўра тўплаган баллари тасдиқланган тўлов-контракт доирасидаги қабул параметрлари

чегарасига 4 баллдан ортиқ етмаган, 56,7 баллдан кам бўлмаган ҳолда, қўшимча равишда ўқиш истагини билдирган абитуриентларнинг биринчи ўқув йили учун амалда ўрнатилган миқдорга нисбатан табақалаштирилган тўлов-контрактнинг минимал миқдорлари тасдиқланган.

Бунда 2019/2020-ўқув йили учун:

— табақалаштирилган тўлов-контракт миқдорлари бакалаврият йўналишлари бўйича белгиланган стипендиясиз базавий тўлов-контракт миқдорига нисбатан ҳисобланиши;

— тўловчиларнинг ўз хоҳишига қўра стипендияли тўловлар, яъни, табақалаштирилган тўлов-контракт суммасига (бир ўқув йили учун 4 800 000 сўм) қўшимча тўланиши;

— табақалаштирилган тўлов-контракт миқдорлари ойларга бўлиб тўланганда ҳам ўқув йилининг биринчи ярми учун камида 50 фоизи 2019 йилнинг 1 ноябидан, иккинчи ярми учун 2020 йилнинг 1 мартидан кечиктирмай тўланиши белгиланган.

Эслатиб ўтаемиз, кириш чизигига 4 баллгача етмаганлар табақалаштирилган контракт

пулини қуйидаги миқдорда тўлашади:

1 баллгача етмаган абитуриентлар — 1,5 баробар;

1,1 баллдан 2 баллгача етмаганлар — 2 баробар;

2,1 баллдан 3 баллгача етмаганлар — 2,5 баробар;

3,1 баллдан 4 баллгача етмаганлар — 3 баробар.

Тўплаган бали кириш чизигига 4 баллдан ортиқ етмаган, лекин 56,7 дан кўп балл тўплаган абитуриентлар учун контракт пули ўтган йилгидан деярли ўзгармаган. Энг кўп тўлов юриспруденция йўналишида бўлиб, 25 баробар, яъни 229

млн 184 минг сўмдир. Кейинги ўринда тиббиёт йўналиши — 20 баробар, яъни 170 млн 649 минг сўм тўланиши қайд этилган. Бошқа йўналишларда 10 ва 15 баробар миқдорда белгиланган бўлиб, ушбу нархлар минимал миқдор ҳисобланади.

2019 йилдан бошлаб ОТМлар суперконтракт нархини ўзи мустақил белгиласин, фақат у минимал миқдордан кам бўлмаслиги керак.

2019/2020-ўқув йилида олий таълим муассасалари бакалавриятгаги тўлов-контракт асосида талабалikka тавсия этилган абитуриентлар учун тўлов ҳақини ўтказиш ҳамда талабалар сафига қабул қилишнинг расмийлаштиришининг сўнгги мuddати 2019 йилнинг 15 октябри этиб белгиланди.

Тўлов-контракт асосида таълим олаётган юқори курс талабалари учун контракт пулини тўлаш мuddати олий таълим муассасаси раkтори (филиал директори) томонидан узайтирилиши мумкин.

ЎЗА

ЖАМИЯТДАГИ ЭНГ ҲУРМАТЛИ ИНСОН

Норбўта FОЗИЕВ,
«НУҚУ»

Устоз! Нақадар жарангдор сўз... Унинг замирига самимият сингиб кетган. Устоз деганда аввало таълим-тарбия, илм-маърифатга ошно қилган, ҳунари ўргатган, йўл-йўриқ кўрсатган, ёмон йўллардан қайтарган инсон кўз олдимизда гавдаланади. Барчамизни билимлар оламига ошно этиш баробарида онгу шууримизда олижаноб фазилатларнинг шаклланишида, теран ва соғлом тафаккур соҳиби бўлиб вояга етишимизда меҳрибон устозлар, фидойи мураббийлар, ғамхўр ўқитувчиларнинг хизмати беқиёс.

Халқимизда қадимдан “Устоз отангдан улуг” деган мақол бор. “Ота-она энг улуг бўлса-ю, улардан ҳам улуги бор эканми?” деган савол кўпчиликини ўйлантиради. Шу сабаб баъзилар ушбу мақолни “Устоз отангдан улуг” деб ўзгартириб олишган. Дарҳақиқат, ота-она — энг улуг, энг муқаррам зот. Аммо устозлар улардан ҳам улуг. Бунинг боиси шундаки, ота-она бола дунёга келишидан бошлаб уни едириб-ичириш, кийинтириш ва бошқа иштакларини қондириш орқали маълум бир маънода унинг нафсини уйғотишга сабабчи бўлиб қолади. Устоз-чи? У шогирдларининг иродасини мустаҳкамлайди, ақлини пешлайди, нафсини жилвалайди.

Инсонни инсонийлигидан узоклаштирадиган, бошга турли ташвишлар ёғдирадиган унсур — нафси. У таълим-тарбиясини ана шундай нафсни жилвалашга йўналтиргани боис ҳам устозлар ҳар қанча эъзога лойиқдир.

Нафс нима? Нафс — нафақат моддий ёки маънавий ҳирс, у аввало шухратпарастлик, манфаатпарастлик ва худбинликдир. Яхши устоз ўз тарбиясини шогирдининг нафсини жилвалашдан, уни сусайтиришдан бошлайди. Устоздаги ана шундай фазилатлар унинг улуглигини оширади, қадр-қимматини юксалтиради.

Шу боис ҳам шогирдинг устоз олдига қарзи қўл ва бу қарзини узиш йўли битта. У ҳам бўлса устозга эҳтиром кўрсатиш ва яна эҳтиром кўрсатишдир.

Буюк соҳибқирон бобомиз Амир Темур вафот этгач, жасадини устози Сайид Барақанинг оёқ томонига дафн этишни васият қилган. Шарқ асо-тирларида айтилишича, бир куни Искандар Зулқарнайндан сўрадилар:

— Сен устозинг Арастуни онангдан кўра кўпроқ ҳурмат қилар эмишсан, шу ростми?

Шоҳ Искандар шундай жавоб қайтарди:

— Онам мени йўқлик осмонидан ерга олиб тушди. Устозим Арасту эса менинг руҳимни тарбиялаб, ердан осмон қадар юксалтирди.

Хуллас, бирон-бир соҳа йўқки, мураббийларнинг билим ва тажрибасига таянч бўлмас,

ўғитига қулоқ солинмас. Зеро, устозлар азал-азалдан азиз ва мўътабар бўлиб келган.

Шарқ мутафаккирларининг асарларида ҳам устоз ва мураббийларнинг маҳорати, устоз-шогирдлик шартлари кенг ўрин берилган. Жумладан, буюк бобомиз Алишер Навоий ижодида ҳам муаллимлар, тарбиячилар иши, уларга муносабат масалалари алоҳида тилга олинган. “Махбубул-қулуб” асарининг 18-фаслида ўқитувчиларнинг машаққати хусусида шундай дейилади: “Унинг иши одам тугул, ҳатто девнинг ҳам қўлидан келмайди. Бир кучли киши бир ёш болани сақлашга ожизлик қилар эди, у эса бир тўда болага илм ва адаб ўргатади. Лекин шуниси ҳам борки, болалар орасида фаҳми-идроқи озлари бўлади. Муаллим бу каби ҳолларда юзлаб машаққат чекади. Шу жиҳатдан олганда, болаларда унинг ҳаққи кўп, агар шогирд улғайгач, подшоҳлик мартабасига эришса ҳам унга (муаллимга) қулуқ қилса арзийди.

Байт:

Хак йўлида ким сенга бир харф ўқутмиш ранж ила,
Айламак бўлмас адо онинг ҳақин юз ганж ила”.

Биринчи Президентимиз Ислам Каримовнинг ташаббуси билан 1997 йилда юртимизда 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни, умумхалқ байрами этиб белгиланган эди. Шундан буён ҳар йили бу кун устозлар байрами сифатида кенг нишонлаб келинмоқда. Ушбу сана маърифатпарвар халқимиз, фарзандлари камолни қўриш истагидаги ота-оналар, билимга чанқоқ ёшлар учун қувончли айёмдир. Чунки меҳрибон устозларни ардоқлаш, уларга эҳтиром кўрсатиш халқимизнинг азалий қадриятларида бири саналади.

Ҳар йили устозлар байрами олдидан Президентимизнинг фармонида биноан мамлакатимизда ёшларнинг интеллектуал ва маънавий салоҳиятини юксалтириш, уларни ватанга муҳаббат, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялашга қўшган салмоқли ҳиссаси учун бир гуруҳ ўқитувчи ва мураббийлар давлатимизнинг юксак мукофоти билан тақдирланадилар.

Ўзбекистон Президенти

нинг 2017 йил 30 сентябрдаги қарорига мувофиқ юртимизда биринчи марта Мактабгача таълим вазирилик ташкил этилди. Кисқа муддатда мингга яқин мактабгача таълим муассасаси қурилди. Уларда таълим-тарбия ишлари энг илғор усул ва воситаларни қўллаган ҳолда олиб боришмоқда.

Яна бир муҳим ҳужжат — Президентнинг 2018 йил 14 августдаги қарори билан бошлангич ва юқори синф ўқитувчиларининг маошлари тенглаштирилди. 2019 йилдан бошлаб мутахассис ўқитувчиларнинг ойлик иш ҳақи 54 фоиз, олий тоифали педагогларники эса 64 фоиз оширилди. Ўқитувчи ва мураббийларни муносиб тарзда рағбатлантириб бориш борасидаги хайрли ишлар изчиллик билан давом эттирилмоқда.

2019 йил 6 сентябрда Президентнинг “Профессионал таълим тизимини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони қабул қилинди. Унга кўра профессионал таълим тизимини илғор хорижий тажрибалар асосида такомиллаштириш, бошлангич, ўрта ва ўрта махсус профессионал таълим босқичларини жорий қилиш орқали меҳнат бозори учун малакали ва рақобатбардош кадрлар тайёрлаш ҳамда мазкур жараёнга иш бевуқчалари кенг жалб қилиш мақсадида 2020/2021-ўқув йилидан бошлаб Ўзбекистонда таълимнинг халқаро стандарт таснифлагичи даражалари билан ўлғунлашган янги бошлангич, ўрта ва ўрта махсус профес-

сионал таълим тизими ҳамда табақалаштирилган таълим дастурлари жорий этиладиган таълим муассасалари тармоғи ташкил этилади.

Президентнинг 2018 йил 5 апрелдаги “Республика олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори нафақат иқтисодий-молиявий, балки ижтимоий муаммоларни ҳам ҳал қилиш, қолаверса, илмий-педагог кадрлар меҳнатининг самардорлигига, ёшларнинг илмга, таълимга қизиқиши ошишига ижобий таъсир кўрсатди.

Илм аҳли, хусусан, олий таълим тизимида ишлаётган ўқитувчилар маошининг ошиши уларнинг турмушини яхшилаш баробарида жамиятдаги мактебини ҳам мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2019 йил 23 август куни халқ таълими тизимини ривожлантириш, педагогларнинг малакаси ва жамиятдаги нуфузини ошириш, ёш авлод маънавиятини юксалтириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида мурракб ўтиш йилларида мактаблардаги маънавий-маърифий муҳит, ўқитувчи касбининг нуфузи пасайиб кетгани, янги давр педагогларини тарбиялаш, педагогика фанини ривожлантириш, инновацион таълим технологияларини жорий этишга етарли эътибор берилмагани соҳада бир қатор жиддий муаммоларни келтириб чиқарганини таъкидлади.

Кейинги йилларда ана шу муаммоларни ҳал этиш, кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш бўйича улкан ишлар қилинди. Ота-оналар ва жамоатчиликнинг иштаклари инобатга олиниб, юртимизда ўн бир йиллик мактаб таълими тизими тикланди. Сўнгги уч йилда 157 та янги мактаб қурилди, ўқитувчиларнинг иш ҳақи ўртача 2,5 баробар оширилди. Кейинги йилларда ҳам уларнинг иш ҳақини ошириб бориш кўзда тутилмоқда. Узоқ тўманларга бориб ишлаётган ўқитувчиларга 50 фоизгача устам тўланапти. Мактаб ўқитувчилари моддий рағбатлантирилаётгани боис 12871 нафар эркак ўқитувчи халқ таълими тизимига қайтди. Президентимиз томонидан халқ таълими тизимига оид 6 та фармон ва қарор, Вазирлар Маҳкамасининг 21 та қарори қабул қилиниб, бу соҳадаги ишловларнинг ҳуқуқий-меъриий асослари мустаҳкамланди.

Улуг алломуларимиз — Мирзо Улуғбек ва Мухаммад Хоразмий номидаги иқтидорли болалар мактаблари, Ҳамид Олимжон ва Зулфия, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Ибройим Юсупов, Исроҳон Ибрагимов, Мухаммад Юсуф, Халима Худойбердиева номидаги ижод мактаблари, “Темурбеклар мактаби”, Президент мактаблари ва хусусий мактаблар ташкил этилгани таълим-тарбия соҳасида ажойиб янгиликлардан бўлди.

Зеро, мактаб дунё иморатларининг энг муқаддаси ва қадрилли, инсон учун нондан сўнг энг муҳими назар бўлса, мактаб кўнғироғи — дунёдаги энг ноёб, оҳанглари ҳар бир қалбга азиз ва сеvimли бўлган кўнғирокдир. Фарзандларимизни камолот сари етакловчи ўқитувчилар меҳнатининг самараси шогирдлари эгаллаётган билимнинг нечоғлилу пухталиги билан белгиланади. Уларнинг билимининг синнашининг йўллари кўп. Шулардан бири фаол олимпиадаларидир. Ёшларимизнинг турли фанлар бўйича халқаро олимпиадаларда муваффақиятли қатнашиб, совринли ўринларни қўлга киритаётгани устозлар меҳнатининг самараси десак, янглишмаган бўламиз. Спортчиларимиз халқаро мусобақалар, жаҳон биринчилиги ва олимпиадаларда ватанимиз байроғини баланд кўтарайётгани мураббийларнинг жонқуярлиги ва фидойилиги самарасидир.

Жаҳондаги ривожланган давлатлар тарихига назар ташлайдиган бўлсак, уларда жамият ҳаётини ўзгартиришга қаратилган ислохотлар аввало таълим тизимидан, боғча, мактабдан бошланганини кўрамиз. Чунки мактабни ўзгартирмасдан туриб одамни, жамиятни ўзгартириб бўлмайди. Таълим ва тарбиянинг асоси, пойдевори — мактаб. Мактабни мактаб қиладиган куч эса ўқитувчилардир.

Азиз устоз ва мураббийлар, маърифатчилар! Фурсатдан фойдаланиб сиз азиятларни касб байрамларингиз билан мураббад этамиз. Сизларга мустаҳкам соғлиқ, сермашаққат ва шарафли ишларингизда улкан муваффақиятлар тилаймиз.

ХАЛҚ РОЗИ БЎЛСА...

Ботир СУЛТОНОВ,
Вобкент тумани прокурори

Бугун қайси соҳада, қандай лавозимда ишланган, аввало одамларни рози қилиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш даврнинг долзарб масаласига айланди. Бинобарин, эртасига ишончи мустаҳкам одамнинг меҳнати самарали, ҳаёти тўкин бўлиши шубҳасиз.

Вобкент тумани прокурори секторидида 12 та маҳалла фуқаролар йиғини мавжуд. Маҳаллаларда 34861 нафар фуқаро истиқомат қилади. Ўзбекистон Президентининг қарор ва фармонлари ижросини таъминлаш мақсадида туман прокурори секторидида хонадонларни уйма-уй юрган ҳолда хатловдан ўтказиш, уларнинг муаммоларини аниқлаш ва бартараф этиш ишлари тизимли тарзда йўлга қўйилиши, штаб аъзолари вазифаларининг тўғри тақсимланиши фаолият самардорлигини оширди.

Сектор ҳудудидидаги таълим муассасалари, саргарош-хона, кишлоқ поликлиникаси, дорихона фаолияти, кўрсатилаётган хизматлар сифати, аҳолини қўйиётган муаммолар таҳлил қилиниб, уларни бартараф этишга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Секторда 14470 киши доимий иш билан банд. Қолган фуқаролар эса мавсумий ва жамоат ишларида жалб этилган.

Факт ва рақамлар ортида инсонлар тақдир бор. Шу нуқтаи назардан халқ хизматидаги одамлар халқ дарди билан яшайди. Туманда тиббий реабилитация воситаларига мўлжал 33 киши борилиги аниқланиб, улардан 18 нафарига протез-ортопедия ва 15 тасига ногиронлик аравачаси берилди.

Мамлакатимизда оила институтини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Чунки ҳаётдаги ҳар қандай ҳолат оилага даҳл қилмай ўтмайди. Эҳтиёжманд, бемор ёки ногиронларнинг муаммолари очим топса, оиланинг хотиржамлиги барқарор бўлади. Таҳлилларнинг кўрсатишича, бугунги кунда ҳудудда кам таъминланган оилалар 17 та, ногирон ва оғир касалликка чалинган ҳамда тиббий ёрдамга мўлжал оилалар 77 та, ишсиз оилалар 184 та, нотинч оилалар 31 та, ажралиш учун ариза берган оилалар 12 та. Уларнинг муаммолари ўрганилиб, ҳал этиш чоралари қўйилаяпти.

20 кишининг ўй билан боғлиқ мурожаати ижобий ҳал қилиниб, 111 нафар фуқаронинг бандлиги таъминланди. 45 киши малакали тиббий қўриқдан ўтказилиб, керакли дори-дармон билан таъминланди. Шунингдек, 2019 йилнинг 8 ойи давомида сектор ҳудудидидаги 142 та хонадонга имтиёзли кредит ажратилди.

Бундан ташқари, "Ҳар бир оила — тадбиркор" шиори остида туман марказида ҳокимлик, банклар, прокуратура ва таъминотчи корхоналар иштирокида ўтказилган тадбирда коллеж биттирувчилари, кам таъминланган оила вақиллари ва аҳолининг бошқа қатламларига тадбиркорлик йўналишида имтиёзли кредитлар тақдим қилинди. Натижада ҳудудда яшовчи 21 кишига тикув машинаси олиш учун 126,6 млн. сўм, 2-сектор бўйича жами 143 кишига 2,3 млрд. сўм имтиёзли кредит ажратилди.

Бугун кўп миллатли халқимиз тинч-тотув яшаб меҳнат қилмоқда. Бундай эмин-эркин ҳаётнинг энг асосий омил тинчлик ва осойишталикдир.

Давлатимиз раҳбари томонидан жиноятчиликнинг олдини олиш масалаларига бағишлаб ўтказилган видеоселектор йиғилишида "Жиноятга қарши курашиш ҳақиқати ва адолати" тизимини амалиётга жорий этиш тартиби белгилаб берилди. Бироқ кенг қўламли ишлар олиб борилаётганига қарамай мамлакатимиздаги криминоген вазият кўнгилдагидек эмас. Бунинг боиси жиноятчиликнинг туб илдизини, энг асо-

Норин тумани прокуратураси секторига тумандаги 14 та — Тошлок, Тўлқин, Бўритеп, Қизилтов, Хўжаобод, Нурзиё, Бойовул, Полвонқўл, Ровот, Сузоқовул, Қўшчек, Тўда, Отбозор ва Қўшариқ маҳаллалари бириктирилган бўлиб, мазкур ҳудуддаги 7570 та хонадонда 38972 киши истиқомат қилади.

МУАММОЛАР КАМАЙМОҚДА лекин ҳали ҳал этилаётган вазифалар кўп

Бахтиёр ХАЛИЛОВ,
Норин тумани прокурори

Ишчи гуруҳ сектор ҳудудидидаги хонадонларнинг шароитини ўрганиб, 1361 та муаммо аниқланди. Шундан 1335 таси (98 фоизи) ҳал этилиб, 26 тасини ҳал этиш бўйича тегишли идораларга топширилди.

Аниқланган муаммоларнинг 730 таси газ таъминоти, 158 таси бандлик, 114 таси соғлиқни сақлаш, 60 таси ўй ва 299 таси бошқа соҳаларга тааллуқли. Шунингдек, ҳудуддаги 1143 та объект ўрганилганда, 499 тасида муаммо борлиги аниқланди. Уларнинг 266 таси (40 фоизи) бартараф этилиб, 300 тасини ҳал этиш масаласи тегишли идоралар билан ҳамкорликда назоратга олинди.

2019 йилнинг шу даврига қадар 28 марта туман прокурорининг сайёр қабули ташкил этилиб, уларда 1024 киши катнашди. Шунингдек, сектор ҳудудидида яшовчи аҳолининг турмушини янада яхшилаш мақсадида кам таъминланган оилаларни рўйхатдан чиқариш бўйича дастур ишлаб чиқилди. Шунга кўра дастлаб 868 та кам таъминланган оила рўйхати тузилиб, уларнинг бандлигини таъминлаш мақсадида 143 тасига 1 млрд. 814 млн. 459 минг 600 сўм кредит ажратилди, 158 таси доимий иш билан таъминланди, 4 та хонадон таъмирланди, 567 та оилага ёрдам кўрсатилиб, 498 та оила кам таъминланган оилалар рўйхатидан чиқарилди.

Бундан ташқари Ровот маҳалласида яшовчи О.Давлатовнинг хонадон таъмирлаб берилди. Бунинг учун 25 млн. сўмлик ҳомийлик маблағи сарфланди.

Йил бошида секторда 1653 нафар ишсиз бўлган бўлса, ҳозирги

кунга қадар уларнинг 978 таси ишга жойлаштирилди. Масалан, Тўлқин маҳалласида яшовчи Н.Тўлқинова туман тиббиёт бирлашмасига ёрдамчи ҳамшира лавозимига ишга жойлашди.

Аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш ҳамда тез тиббий ёрдамнинг самарали ишлашини таъминлаш мақсадида фуқароларнинг тиббий-ижтимоий ҳолати ўрганилиб, 2073 нафар ҳомиладор аёл, 3574 та бир ёшга тўлмаган бола, 520 та ногирон, 515 нафар кексага тиббий хизмат кўрсатилди. 3978 киши чуқурлаштирилган тиббий қўриқдан ўтказилиб, касаллик аниқланган 284 шахснинг 129 нафари соғломлаштирилди. Хусусан, ёрдамга мўлжал 89 киши протез-ортопедия бўюмлари ва реабилитация воситалари, шу жумладан 58 нафари махсус аравача, 10 нафари эшитиш мосламаси, 10 нафари ҳасса, 11 нафари қўлтиқтаёқ билан бепул таъминланди.

Шу билан бирга, секторда асосий эътибор коммуникация, ичимлик суви ва йўл билан боғлиқ муаммоларини ҳал этишга қаратилди. Жумладан, Бўритеп, Бойовул, Қизилтов, Нурзиё маҳалласида йўллар текисланди.

Бойовул маҳалласидаги Зарбдор кўчасининг 3 км, Хўжаобод маҳалласидаги Юксалиш кўчасининг 4 км, Сузоқовул маҳалласидаги Тошқўрғон кўчасининг 4 км қисмига асфальт ётқизилиб, автомобиль йўллари раvon холатга келтирилди.

Отбозор маҳалласига 1 км ичимлик суви тармоғи тортилди, сув минораси таъмирланди, Қизилтовдаги сув минораси ҳам

созланди. Тошлоқда 300 метр янги тармоқ тортилди, 200 метр тармоқ ва сув минораси таъмирланди. Қўшчек маҳалласида ҳам 700 метр эски сув тармоғи янгиланди.

Туманда 2019 йилнинг ўтган даврида умумий жиноятчилик ўтган йилга нисбатан 45 та ёки 44,6 фоиз камайишига эришилган. Туман прокурори секторидида эса умумий жиноятчилик 45 фоиз камайди. Бундан ташқари, 14 та маҳалладан 11 таси умуман жиноят содир этилмади.

Президент администрациясининг топшириғига асосан ижтимоий-иқтисодий ривожланиш даражаси нисбатан паст ва аҳолини қийнаб келаятган муаммолари бўлган Сузоқовул, Қизилтов ва Ровот маҳаллалари оғир ҳудуд сифатида белгиланган.

14-15 август кунлари мазкур маҳаллаларда ўрганишлар ўтказилди. Уйма-уй юриш натижасида уйга мўлжалли, суюлтирилган газ етказиб бериш, бандлик, соғлиқни сақлаш бўйича муаммолар аниқланди.

Сузоқовул маҳалласидаги Назокат Маматовга уйини таъмирлаш учун қўрилиш материаллари етказиб берилди. Мўътабар ва Мукаррам Бобохоновалар озик-овқат қилинмади. Мавлуда Маматқўловга ногиронлик аравачаси, Умматали Худойбердиевга эшитиш мосламаси тақдим этилди.

Бир сўз билан айтганда, секторда муаммоларни бартараф этиш борасидаги ишлар кизгин давом этмоқда.

MUNOSABAT

ОҚИБАТНИ БАРТАРАФ ЭТИШ ЭМАС сабабларни аниқлаш муҳим

Ҳар ишда қонунийлик ва адолат устуворлигини таъминлаш Ўзбекистоннинг нафақат минтақа, балки бутун дунёда янгича қиёфада ва демократик давлат сифатида намоён бўлишини таъминлайди.

Шохрух НАЖМИЕВ,
Миршор тумани
прокуратураси терговчиси

ноятчиликка қарши курашининг самардор усуллари яхши англаб етмаган.

Ешлар нимага жиноят содир этаёпти? Чунки уларнинг руҳий ҳолати баъзи ҳаётий тўсиқлар олдида ожизлик қилмоқда. Агар биз ёшларни руҳий жиҳатдан тўғри тарбиялай олсак, маънавиятини ошириб, иш билан таъминлашга эришсак, жиноятлар сони кескин камайиши мумкин. "Yoshlar — kelajagimiz" давлат дастури ижросини депутатлар ва жамоатчилик назорат қилиши, мутасаддиларнинг ҳисоботи парламент ва маҳаллий кенгашларда мунтазам эшитиб бориш амалиёти янги йўлга қўйиш зарур.

Бунинг оқибатида мамлакатимиз маҳаллаларининг қарийб 60 фоизидида жиноят содир этилган. Қилинаётган ишларда изчиллик етишмаётгани кўплаб ҳуқуқбузарликларнинг такроран содир этилишида намоён бўлмоқда. Шу муносабат билан жиноятчиликнинг олдини олишни янада такомиллаштириш, барча тузилмалар раҳбар ва ходимларининг масъулиятини ошириш лозим. Ҳар биримиз биттадан жиноятнинг олдини олишга ҳаракат қилганимизда ҳам жиноятчилик кескин камайган бўларди. Қўпгина фуқаролар йиғинлари раислари, уларнинг ўринбосарлари ҳам жи-

2019 йил 20 сентябрь кунини Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев «Ўзбекистон Республикасида архив иши ва иш юритишни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони қабул қилди.

РУҶИГА ЖАНГАРИЛИК СИНГАЁТТАН ЁШЛАР

БУНГА КИМ АЙБДОР?

Юртимизда ёш авлодни жисмонан ва руҳан соғлом, ватанга садоқат руҳида тарбиялаш бўйича кўп ишлар қилинапти. Айниқса, ёшларнинг билим олиш ва касб танлаш борасидаги имконияти йил сайин кенгайтириб борилмоқда. Иқтидорли ёшлар ҳақида эшитсак барчамиз қувонамиз. Лекин айрим ёшлар ўртасида зарарли одатларга ружу қўйиш ҳолатлари учраб турганини ҳам инкор қилиб бўлмайди.

Қамолитдин АСКАРОВ,
«Нур»

Натижада тўққиз ёшли синглиси билан уришиб қолган ва унинг катта ўйинчоғига бир неча бор пичоқ тикиб, бошини кесиб ташлабди. Бу ҳам ётмаганидек, синглисига қўриб қўй, яна мен билан уришсанг сен ҳам шу ҳолатга тушасан дебди. Танишим бу воқеадан хабардор бўлган заҳоти барча ўйинларни ўчириб ташлабди.

Бу каби ҳодисалар кишини ҳушёр бўлишига ундайди. Отаналар фарзандига компьютер ўйинларига рухсат бергач унинг саломатлиги, ахлоқи ҳам кўпроқ эътибор беришлари лозим.

Яна бир ҳолатга тўхталамиз. Айни вақтда фарзандларимизга ёшлиғидаёқ қимматбаҳо телефон олиб беришни урфа айлантirik. Баъзи ўқувчиларнинг қўлидаги телефон катталарда йўқ. Хотираси "отнинг калласидек" бўлган бу телефонларга эса истаганча ўйин, видео ва бошқа нарсаларни жойлаштириш мумкин. Шунингдек, бу телефонлардан интернетдаги хоҳлаган сайт килириш мумкинлигини ҳам биласизми? Фарзандингизнинг телефони ойда бир марта бўлса ҳам қўлингизга олиб текшириб турсизми?..

Конституцияимизнинг 64-моддаси ва Оила кодексининг 65-моддаси ота-оналар зиммасига фарзандларини тарбиялаш, уларнинг соғлиги, жисмоний, руҳий, маънавий ва ахлоқий қамолоти ҳақида ғамхўрлик қилиш мажбуриятини юклайди. Юқорида айтиб ўтилган воқеалар эса эҳтиёткорликни янада ошириш, масалала чуккурроқ ёндашиш зарурлигини кўрсатади.

Таъкидланганидек, қаерда бепарволик ҳукм сурса, энг долзарб масалалар ўзибўларчиликка ташлаб қўйилса, уша ерда маънавий энг заиф нуқтага айланади. Демак, ёшлар тарбиясига барчамиз масъул бўлиб, иллатларга қарши биргаликда курашимиз лозим.

Қолаверса, боланинг беғонаси бўлмайди. Ёшларни суд залида, панжара ортида қўриш, ота-оналарнинг йиғлаб ўтиришига гувоҳ бўлиш жуда оғир. Аммо жиноятни жазосиз қолдириб ҳам бўлмайди. Ёшларнинг жиноят учун ҳазо муқаррарлигини тушуниб етиши керак. Оқ-қорани фарқлай оладиган, ўзи, оиласи, халқининг шаъни, обрўсини ўйлайдиган, маънавий илдишлари ҳақида етарли тушунчага эга бўлган бола жиноят кўчасига қирмайди. Уни шундай тарбиялаш ўзимизга боғлиқ.

TADBIR

Она учун холадан олинган қасос

Ҳатто фарзандингиз олдида бировни ёмонлашни ҳам одат қилманг, чунки у бир кун келиб, қасд олиш учун ўша одамга ёмонлик қилади, яъни жиноятга қўл уради. Жиноят эса жазосиз қолмайди. Мисол тариқасида бир воқеани келтириб ўтамиз.

Муниса Солихваннинг (исм-фамилиялар ўзгартирилган) катта ўғли безорилик қилгани учун вақтинча қамоққа олинди. Хуллас, агар гаровга пул қўйилса, судгача озодликда юриши мумкинлиги тушунтирилди. Онаси гаров учун керак бўлган 5 миллион сўмни топа олмади, кичик ўғли Фаррух Шамсиев билан ўз опасининг ўйига қарз сўраб боради. Мухтасар Қодирова синглисининг ялиниб ёлворилари-ю йиғлаб-сиқташлариға эътибор бермайди. Аввалига пулим йўқ деган она синглиси гаров эвазига тилла тақинчоқларини бергандан сўнгина унга 600 АҚШ доллар қарз беради. Шу билан муаммо ҳал бўлади. Аёлнинг катта ўғли тарафлар яраштирилиши натижасида жазодан қутулиб қолади.

Лекин М.Солихова опасининг ёнидан чиққач, уни ўғлига ёмонлайди. Балки бу гапларга аёлнинг ўша пайтдаги тушунчаси сабаб бўлгандир. Аммо ўсири ёшидаги Ф.Шамсиев онасининг гапларини ўзича қабул қилади. Унга онасининг кўз ёшига акиси эмас, балки холаси сабабидек туюлади. Бу эса орадан қанчадир вақт ўтгандан сўнг жиноятга сабаб бўлади. Чунки тергов жараёнида Ф.Шамсиев айнан холасининг ишидан жаҳли чиқиб, бир кунни унинг ўйига босқинчилик қилиб, пуллари олиб кетиш фикри туғилганини баён қилади.

Хуллас, Фаррух кўнглига туғиб қўйган жиноятини амалга ошириш учун дўсти Дилшод Саматовни шерик қилади. Икковлон бозордан икита қора футболка, қўлқоп, скотч, темир болға харид қилиб, жиноятга тайёргарлик қўришади.

Утган йилнинг декабрь ойлари, кун қисқа, кечки пайт атрофга қоронғилик чўккан эди. Шу пайт Фаррух билан Дилшод холаси М.Қодированинг ўйи яқинига келиб, қўлларига қўлқоп, юзларига футболка, устидан қалашон кийиб олиб, темир қувур бўлга ва скотччи сумкасига солиб, учинчи қаватга кўтарилишади. Эшикни итариб қўриша, қулфланмаган экан. Ичкарига кирган вақтида у ердан холасининг набираси чиқиб қолди. Уларни қўриб, бақриб ошхонага кириб кетади. Шундан кейин ошхонадан чиққан холасини уриб ерга ўтказишади ва овоз чиқара олмайдиган қилиб ўзини скотч билан ўраб ташлашади. Бақир-чақирни эшитиб чиққан холасининг таниши Шерзод Қудратовни ҳам йигитлар темир қувур билан уришади. Шундан сўнг Фаррух Ш.Қудратовни ошхонага қамаб, уйдан сейфни кўтариб чиқиб кетади. Икковлон четроқ жойда болға билан сейф қулфини бузиб, ундаги 23 миллион 400 минг сўм, 2250 доллар пулни ва тилла тақинчоқларни бўлиб олишади.

Босқинчилар эртаси кунни қўлга олинди. Ушбу воқеани

қўриб чиққан суд қасоскор йигит ва унинг дўстини бир неча йил озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Воқеадан хулоса қиладиган бўлсак, фарзандларимиз олдида ҳар бир гапимизни ўйлаб гапиришимиз керак. Акс ҳолда шу каби қўнғилсизликлар содир бўлиши мумкин.

Фарзандингизнинг телефони текшириб турсизми?

Яна шунга таъкидлаш жоизки, зўравонлик, шафқатсизлик акс этган компьютер ўйинларини ўйнаш айрим ёшларнинг таълим-тарбияси, турмуш тарзига таъсир этмай қолмапти. Олимларнинг тадқиқотича, жангари ўйинлар бола қизик-қон, жиззаси, шафқатсиз бўлиб қолишига олиб келади.

Мисол учун, тасодифан пойтахтдаги компьютер клубларидан бирига кириб қолиб, ўсмирларнинг хатти-ҳаракатлари ва компьютерда қандай машғулот билан бандлигига эътибор қаратдим. Турмушларга бўлиниб жангари ўйинлар ўйнаётган болаларнинг бир-бирларига айтаётган ҳақоратли сўзларини эшитиб, ҳайрон қолдим.

Яна бир воқеа. Яқин танишим ўргансин деган мақсадда фарзандларига компьютер олиб берибди. Катта ўғли эса унга турли ўйинлар олиб келиб жойлаштирибди. Ўн бир ёшли ўғли бир жангари ўйинни ҳар кунни ўйнар экан. Буни ота оилада бўлган бир ҳодисадан кейин билиб қолган. Хуллас, ўша ўйинга берилиб кетган боланинг феълига бора-бора жангарилик сингиб борган.

СОҲАНИ КОРРУПЦИСIZ ТИЗИМГА АЙЛАНТИРИШ КЕРАК

Мактабгача таълим вазирлигида "Коррупция — жамият ривожининг кушандаси" мавзусида видеоселектор ўтказилди. Унда сенаторлар, Бош прокуратура, Адлия ва Ички ишлар вазирликлари вакиллари, масъул ходимлари, Мактабгача таълим вазирлигининг вилоятлардаги бошқарма бошликлар, МТМ мудирлари иштирок этди.

2017 йилда "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги қонуннинг қабул қилингани жамиятда коррупцияга нисбатан мurosасиз муносабатни шакллантириш ва унга қарши курашишда муҳим қадам бўлди. Ушбу қонун коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги ягона давлат сиёсатининг мақсади ва тизимли йўлга қўйилиши учун ҳуқуқий замин яратди.

Чунинчи, мазкур ҳужжат соҳани тартибга солуви, унинг тақилоий-ҳуқуқий механизмлари ҳамда

давлат сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаб берувчи тизимлаштирилган дастлабки ва яхлит қонун ҳужжати бўлди. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ўзининг тўб моҳияти билан айнан коррупцияни тағ-томири билан йўқ қилишга қаратилган тарихий ҳужжатдир. Хусусан, унда белгиланган давлат ва жамият қурилиши тақомиллаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислох қилиш, давлат хизматини тубдан тақомиллаштириш билан боғлиқ вазифаларнинг мақсади, энг аввало, барча соҳаларда коррупцияга барҳам бериш, унинг илдиз отишга шароит яратётган сабабларни бар-тароф эттишдан иборат.

Видеоселектор йиғилишида Бош прокуратуранинг Коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги чора-тадбирларни мувофиқлаштириш бошқармаси катта прокурори Каримжон Мусашайхоннинг таъкидлашича, мамлакатимизда 2019 йилнинг 6 ойида 537 нафар

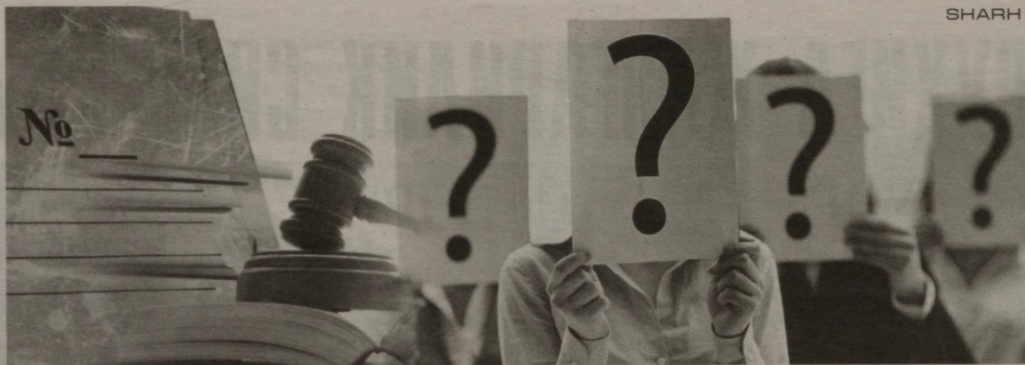
мансабдор шахс турли қўринишдаги жиноятлари учун жиноий жавобгарликка тортилди. Жинояти фош қилинган мансабдор шахсларнинг 25 нафарини республика микёсидаги вазирликлар ва идоралар, 36 нафарини вилоят ҳамда 476 нафарини туман (шаҳар) даражасидаги идоралар вакиллари ташкил этади.

Шунингдек, мазкур йўналишдаги ислохотларнинг мантиқий давоми сифатида Президентимизнинг жорий йилнинг 27 май кун "Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" фармони қабул қилингани ҳам таъкидлаб ўтилади. Ушбу фармон коррупцияга қарши курашиш борасидаги тизимни янада тақомиллаштириш тўғрисидаги вазифаларни аниқ белгилаб берди.

Йиғилишда Мактабгача таълим вазирлигининг вилоятлардаги бошқарма бошликлар, МТМ мудирлари ҳам мавзу доирасида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Ўз мухбиримиз

Ўзбекистонда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари қонунлар билан ҳимоя қилинади. Давлат фуқароларнинг қонунларда мустаҳкамланган ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлайди. Тарихдан маълумки, жиноятга оид у ёки бу маълумотга эга эканлиги туфайли инсонга, унинг мол-мулкига турли таҳдидлар, тажовузлар бўлган. Шунинг учун ҳам адолат, ҳақиқат, ҳуқуқ-тартибот посбони бўлмиш давлат ишни кўриб чиқишда одиллик ва ҳолисликни таъминлаш мақсадида жабрланувчилар, гувоҳлар ва бошқа шахсларнинг жисмоний ва мулкӣ дахлсизлигини ўз зиммасига олади. Бу борада "Жабрланувчиларни, гувоҳларни ва жиноят процессининг бошқа иштирокчиларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги қонун муҳим ҳужжат ҳисобланади.

ИНСОН МАНФААТИ – ОЛИЙ ҚАДРИЯТ

Қайди этиш жоизки, ушбу қонун қабул қилинишидан аввал жиноят процесси иштирокчиларининг ҳавфсизлигини таъминлаш масаласи қонунчилигимизда қисман тартибга солинган эди. Бундай нормалар Жиноят-процессуал кодексининг 270-моддасида, "Ички ишлар органлари тўғрисида"ги қонуннинг 16-моддасида, "Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги қонуннинг 23-моддасида ўз аксини топган. Бироқ мазкур қонунлар масаланинг у ёки бу томонинигина тартибга солган. Бундан ташқари, ҳимоя чоралари, уларни қўллаш асослари ва тартиби қонун ҳужжатларида белгилаб қўйилмаган эди.

Мазкур соҳада чет давлатлар, хусусан, АҚШ, ГФР, Франция, Россия, Молдова, Қозғоғистон, Қирғизистон, Озарбайжон ва Украина тажрибасини ўрганиш шунч кўрсатдики, ушбу мамлакатларда ҳимоя чоралари, уларни қўллаш асослари ва тартиби батафсил белгилаб қўйилган.

Мазкур қонун 5-боб, 30-моддадан иборат бўлиб, асосий принциплар, ҳимоя қилинувчи шахсларга қилмал қилиши, ҳимоя қилувчи давлат органлари, ҳимоя турлари, ҳавфсизлик чоралари, ҳимоя қилиш асослари ва тартиби, ҳавфсизлик чораларини қўллаш асослари, ҳимоя қилинувчи шахслар ҳамда ҳимоя қилувчи давлат органларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари каби нормаларни қамраб олган. Қонун расмий эълон қилинган, олти ойдан кейин, яъни 2019 йил 15 июлдан қўча кирди.

Мазкур қонун Ўзбекистон Президентининг "Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг қондаларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2017 йил 2 февралдаги қарори билан тасдиқланган. "2017-2018 йилларга мўлжалланган коррупцияга қарши курашиш бўйича давлат дастури"нинг 7-банд ижросини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилган.

Қонунга кўра ҳимоя қилинувчи шахслар тоифасига жабрланувчи ва унинг қонуний вакили, гувоҳ, жамоат айбловчиси ва жамоат ҳимоячиси, гумон қилинувчи, айбланувчи, судланувчи, уларнинг ҳимоячилари ва қонуний вакиллари, маҳкум, оқланган шахс, ўзига нисбатан жиноят иши тугатилган шахс, фуқаровий даъвогар, фуқаровий жавобгар ва уларнинг вакиллари, эксперт, мутахассис, таржмон ва ҳолис қиради.

Хатда шундай ҳолатлар ҳам бўладики, айрим қабҳ қилмалар жиноят процессида қатнашаётган шахсларга уларнинг оила аъзолари ва яқин қариндошлари орқали босим ўтказишга ҳаракат қилади. Шу жиҳатдан қонун нормаларида оила аъзолари ва яқин қариндошлар ҳам ҳимоя қилинувчи шахслар бўлиши мумкинлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Қонунда шунингдек ҳимоя қилувчи

давлат органлари ҳам аниқ кўрсатиб ўтилган. Булар ҳимоя қилиш тўғрисида қарор қабул қилувчи органлар, ҳавфсизликни таъминловчи органлар ва ижтимоий ҳимояни таъминловчи органлардир.

Ҳимоя қилиш тўғрисидаги қарор жиноят ишини юритаётган, терговга қадар текширувни амалга ошираётган суриштирув, дастлабки тергов органлари ва суд томонидан қабул қилинади.

Ички ишлар органлари ёки Давлат ҳавфсизлик хизмати органларининг юритувида бўлган жиноят ишлари бўйича ҳимоя қилинувчи шахсларга нисбатан ҳавфсизлик чоралари мазкур органлар томонидан таъминланади.

Суд ёки прокуратура органининг юритувида бўлган жиноят ишлари бўйича ҳимоя қилинувчи шахсларга нисбатан ҳавфсизлик чоралари улар жойлашган ердаги ички ишлар органлари томонидан суднинг ёки прокурорнинг қарорига биноан таъминланади.

Ҳарбий хизматчилар орасидан бўлган ҳимоя қилинувчи шахсларга нисбатан ҳавфсизлик чораларини эса ҳарбий қисм қўмондонлиги ва Ўзбекистон қуrollи қўчалари ҳарбий тузилмаларининг юқори турувчи қўмондонлиги таъминлайди.

Тергов ҳибсхоналарида сақланаётган ҳимоя қилинувчи шахсларга нисбатан ҳавфсизлик чоралари ички ишлар органлари ва Давлат ҳавфсизлик хизмати органлари томонидан таъминланади.

Жазони ўташ жойларида сақланаётган ҳимоя қилинувчи шахсларга нисбатан ҳавфсизлик чораларини Ички ишлар вазирлигининг Жазони ижро этиш бош бошқармаси муассасалари таъминлайди.

Ҳимоя қилинувчи шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш органлари ва бошқа органлар зиммасига юклатилади.

Қонунда 8 турдаги ҳавфсизлик чораси назарда тутилган бўлиб, уларга ҳимоя қилинувчи шахс тўғрисидаги маълумотларнинг махфийлигини таъминлаш, шахсини, уйни ва бошқа мол-мулкни қўриқлаш, ҳимоя қилинувчи шахсга махсус индивидуал ҳимоя воситаларини ва техник воситаларини бериш, вақтинча ҳавфсиз жойга жойлаштириш, бошқа жойга қўчириш, иш ёки ўқиш жойини ўзгариштириш, ҳужжатларни алмаштириш, ҳимоя қилинувчи шахс тўғрисидаги маълумотлардан фойдаланилишини чеклаш, қамоқда ёки жазони ўташ жойларида сақланаётган ҳимоя қилинувчи шахсга нисбатан қўшимча ҳавфсизлик чораларини таъминлаш қиради.

Ҳимоя қилинувчи шахсини жиноят процессида иштирок этгани муносабати билан ўлдириш, унга зўрлик ишлатиш, мол-мулкни йўқ қилиш ёки мол-мулкига

шикаст етказиш таҳдиди мавжудлиги ҳақидаги маълумотлар ҳавфсизлик чораларини қўллаш учун асос бўлади. Албатта, мазкур чоралар ўз-ўзидан қўлланилмайди. Бунинг учун ҳимоя қилинувчи шахснинг ёзма аризаси ёки розилиги бўлиши зарур.

Терговга қадар текширувни амалга оширувчи суриштирув, дастлабки тергов органлари, прокурор, суд аризани (хабарни) олгач, уни текшириб қўриши ва бу шахсга нисбатан ҳавфсизлик чораларини қўллаш ёхуд қўллашни рад этиш ҳақида уч сутка ичида, кечиктириб бўлмайдиган ҳолларда эса дарҳол қарор (ажрим) чиқарилиши шарт.

Ҳавфсизлик чораларини таъминловчи орган қонунда назарда тутилган ҳавфсизлик чораларини танлаб олади ва уларни қўллаш усулларини аниқлайди. Қўлланаётган чоралар ҳимоя қилинувчи ва бошқа шахсларнинг ўйга, меҳнатга, пенсияга оид ва бошқа ҳуқуқларини чекламаслиги керак.

Ҳавфсизлик чораларининг айримлари тахталиб ўтадиган бўлсак, оперативларга ҳимоя қилинувчи шахсга оид маълумотларни бировга бериш тақиқланиши, унинг телефони абонент рақамлари ҳамда унга тегишли транспортнинг номери ўзгаририлиши мумкин.

Қонунга кўра ҳимоя қилинувчи шахс доимий яшаш учун бошқа жойга қўчирилганда унга давлат ҳисобидан уй берилганда. Қўчиб ўтиш билан боғлиқ харажатлари қопланади, моддий ёрдам кўрсатилади, унинг ишга жойлаштирилиши кафолатланади. Ҳимоя қилинувчи шахс вақтинча яшаш учун бошқа жойга қўчирилганда у илгари эгаллаб турган уй ва аввалги ёки аввалгисига ўхшаш иш ёхуд ўқиш жойига жойлаштириш кафолатлари ушбу шахс кўрсатилган сабабга кўра йўқ бўлган бутун давр мобайнида сақланиб қолади.

Ушбу ҳавфсизлик чораси ҳимоя қилинувчи шахснинг ҳавфсизлигини бошқа чоралар орқали таъминлашнинг имкони бўлмаган ҳоллардагина қўлла-нади.

Ҳимоя қилинувчи шахсларга фамилияси, исми, отасининг исми ва бошқа маълумотлари ўзгаририлган шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳамда ўзга ҳужжатлар ҳам берилиши мумкин.

Энди ижтимоий ҳимоя қилиш чораларини қўллашга тахталиб ўтадиган бўлсак, бунинг учун ҳимоя қилинувчи шахснинг жиноят процессида иштирок этиши муносабати билан ҳалок бўлгани (вафот этгани), унга жароҳат ёки мулкӣ зарар етказилгани асос бўлади.

Ҳимоя қилиш тўғрисида қарор қабул қилувчи орган ҳимоя қилинувчи шахсининг ҳалок бўлгани (вафот этгани) ҳақидаги аризани (хабарни) олганидан ҳамда ҳалокат (ўлим) шахснинг жиноят процессида иштирок этиши муносаба-

Мирвазл МИРАКУЛОВ,
Миллий гвардия ҳарбий-техник
институты бошлиғи ўринбосари,
юридик фанлар доктори

ти билан содир бўлганини аниқлаганидан сўнг марҳумнинг оила аъзоларига ва унинг қарамоғида бўлган шахсларга нисбатан ижтимоий ҳимоя чораларини қўллаш ёки қўллашни рад этиш тўғрисида уч сутка ичида қарор (ажрим) чиқарилиши шарт.

Ижтимоий ҳимоя чораларини қўллаш тўғрисидаги қарор (ажрим) ижтимоий ҳимоя чораларини таъминловчи органга ижро этиш учун, шунингдек, ўзига нисбатан мазкур қарор (ажрим) чиқарилган шахсга юборилади.

Юриспруденцияда ҳуқуқ ва мажбурият масаласи юридик муносабатларнинг асосидир. Шу маънода, қонуннинг энг муҳим нормалари тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари акс этган моддаларда ўз ифодаси топган. Масалан, ҳимоя қилинувчи шахс ўзига, оила аъзолари ва яқин қариндошларига нисбатан ҳавфсизлик чораларининг қўлланиши ва хусусияти ҳақида билиш, қўшимча ҳавфсизлик чораларини қўллаш ёхуд уларни бекор қилиш тўғрисидаги ариза қабул бўлган ҳолда берилган кўрсатмаларни бажариш, ўзига нисбатан қилинган ҳар бир таҳдид тўғрисида дарҳол хабар бериш, қўлланаётган ҳавфсизлик чоралари ҳақидаги маълумотларни ошкор этмаслик каби мажбуриятга ҳам эга.

Ҳимоя қилувчи давлат органлари эса тегишли органлар, юридик ва жисмоний шахслардан ҳимоя қилинаётган шахсларнинг ҳавфсизлигига таҳдид мавжудлиги ҳақидаги аризалар юзасидан зарур маълумотларни олиш, процессуал ҳаракатларни амалга ошириш ёхуд ҳавфсизлик чораларини таъминловчи органларга зарур топириқлар бериш каби ҳуқуқларга эга.

Ўзига маълум бўлиб қолган, ҳавфсизлик ёки ижтимоий ҳимоя чораларини қўллашни талаб этадиган ҳар бир ҳолатга нисбатан дарҳол муносабат билдириш, ҳимоя қилинувчи шахсга уни ҳимоя қилиш тўғрисидаги қарорни (ажримни) эълон қилиш чоғида унинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини тушунтириш, ҳимоя қилинувчи шахснинг психологик кузатувини ташкил этиш қабиляр ҳимоя қилувчи давлат органларининг мажбуриятлари-га қиради.

Мазкур қонуннинг муҳим жиҳатларидан яна бири унда ҳимоя қилинувчи шахсларни ҳимоя қилиш билан боғлиқ харажатлар ушбу инсонларнинг зиммасига юклатилиши мумкин эмаслиги аниқ белгилаб қўйилгандир. Бу ҳимоя қилинувчилар манфаатига хизмат қилади.

БОҒ ЁРНИГА ҚУРИЛГАН УЙЛАР БУЗИЛДИ

Интернет хабарларига кўра АҚШ фуқароларидан бири "Ой меники" деб эълон қилиб, дунёнинг энг зўр бой-вақчаларига сайёрамиз йўлдошидан пулига яраша майдонча сота бошлаган экан. Пул, манфаат учун одамлар нималар қилмай-ди-я? Буни-ку "жаҳон ўргим-чак тўри"нинг одатдаги шовшувларидан бири дерсиз. Куйидаги ҳикоямиз "қахрамони"нинг қилмишлари ҳам ундан қолишмайдиганга ўхшайди...

Акрамжон Солиев (исм-фамилиялар ўзгартirilган) Қарши туманидаги "Насиф янги ҳаёт" фермер ҳўжалиги раиси. У ҳўжаликнинг 89 гектар ери Ертепа маҳалласи "Насиф" муқобил машина-трактор парки худудидалигидан фойдаланиб, шу худуддаги "Богобод" қишлоқ фуқаролар йиғинида жойлашган 6,7 гектар боғнинг ўзи ташкил қилган "Қўркам боғи бехишт" фермер ҳўжалигига ажратилишига эришди. Аммо боғни обод қилиш ўрнига унинг ерини пуллаш ҳаракатига тушди. Қизиги, худудда унга "сиз ноқонуний иш қиляпсиз-ку?" дейдиган бирор мард топилмади.

Дастлаб унинг фириб тўрига мушқул ахволда қолган Бахтиёр Бойматов тушди. 2014 йил март ойи бошларида у Акрамжон Солиевга рўбарў бўлди. — Ака, ёрдам беринг, аҳолим оғир, — деди у. — Уйим бузилди. Янги уй қуришни учун ер керак. Анави боғдан 6 сотих ер беринг. Пулини бўлиб-бўлиб тўлайман...

Боғни обод қилиш ўрнига унинг ерини пуллаётган шахсга «сиз ноқонуний иш қиляпсиз-ку?» дейдиган бирор мард топилмади.

"Бели оғримаганининг нон ейишини кўр" дейдилар. "Кетса байдан кетди" қабилида "ҳожатбарор" фермер унга боғдан 8 сотих ер ўлчаб берди.

— Шу ердан уй кураверинг, — деди у меҳрибонлик билан. — Ҳўжатларингизни туман ер ресурслари ва кадастр бўлимига ташлаб қўямиз. Қачон рухсат берилса, расмийлаштириб қўяверамиз...

Унинг бу ҳожатбарорлиги эвазига Бахтиёр Бойматов бўлиб-бўлиб 20 миллион сўм тўлади.

2014 йил май ойида фермер Илҳом Маждовга ўша боғдан 12 сотих ерни 30 миллион сўмга пуллаб юборди. Сўнг

Баҳодир ШЕРАЛИЕВ,
Қашқадарё вилояти прокуратураси
бўлим бошлиғи

ернинг кадастр ҳўжатларини тайёрлаб бериш эвазига яна 2 миллион сўм олди...

2015 йилнинг июнь ойида боғ худудидида уй қуриб яшайётган Бахтиёр Бойматов яна унга учрашди.

— Синглимининг турмуш ўртоғи Худойбердиев Ақмал менинг ёнимдаги ерни сотиб олмоқчи эди, рухсат беринг...

"Ҳожатбарор" фермер жами 22 миллион 500 минг сўм эвазига Ақмал Худойбердиевга 8 сотих ерни ўлчаб берди. Кейинроқ кадастр ҳўжатлари йиғма жилдини ҳам тақдим қилди.

2017 йил сентябрда ер олиш ниятида юрган Эрка Қиличевга гўё пул қарз олгани ҳақида тилхат ёзиб бериб, ундан боғдаги 12 сотих ер эвазига 58 миллион сўм пул олди.

"Ер — ҳазина" нақлини ўзича талқин қилган Акрамжон Солиев шу орада Мавлуда Маждовга ҳам 11 сотих ерни 35 миллион сўмга пуллаб юборди.

Гувоҳларнинг кўрсатувлари ва бошқа бир қатор далиллар олдида ожиз қолган фермер ўз жиноятига иқрор бўлди. Суд мажлисига гувоҳ сифатида қақчилган туман ер ресурслари ва кадастр бўлими вакиллари ҳам мазкур боғ А.Солиевга тегишли "Қўркам боғи бехишт" фермер ҳўжалигига боғдорчиликни ривожлантириш учун ажратилганини, аммо фермер ҳеч қимнинг рухсатсиз, ноқонуний тарзда унинг катта қисмини фуқароларга пуллаб юборганини, ушбу худудда ноқонуний қуришлар олиб бориладигани аниқланиб, бир қисми бузилдиганини, қолганла-

рига огоҳлантириш хати берилганини кайд этишди.

Жиноят ишлари бўйича Қарши шаҳар суди А.Солиевнинг қилмишини кўриб қикди. Жабрланувчиларга етказилган зарарни қоплаб берган судланувчига энг кам иш ҳақининг эллик баравари миқдориди жарима жазоси тайинланди.

"Боғи борнинг боли бор" дейди ҳалқимиз. Аммо бу мақолда боғда ҳалол меҳнат ортидан пишадиган болдек мева-лар назарда тутилгани ёш болага ҳам аён. Аммо буни ўзича тушунган "қахрамони" ноқонуний ишларини ортидан боғнинг доғига эга бўлди, холос...

«ҚОЛГАНИНИ ФОРМА КИЙГАНИНГДАН СЎНГ БЕРАСАН...»

ёхуд соддалик қўрсин-а, соддалик

Порахўрлик, фирибгарлик ва товламачилик каби жиноятларга қарши курашиш жамият олдидаги долзарб масалалардан саналади. Чунки "Мол аччиги — жон аччиги" деганларидек, фирибгар тузоғига тушган кишининг давлатга, қонунларга бўлган ишончига путур етади.

Элликқалъалик О.Шеримбаев (айрим исмлар ўзгартirilди) ҳам Беруний тумани ИИБ кўриклаш бўлимида сафдор бўлиб ишлаб юриб, фирибгарлик билан бойлик орттириш пайига тушиб қолди. Аниқроғи, у 2018 йили шу туманда яшовчи А.Рустамов билан учрашиб қолиб, унинг ички ишлар органларида ишга кирмоқчи бўлиб юрганидан хабар топади. Ўзи ҳам шу тизимда ишлаб юрганидан фойдаланиб, О.Рустамовга уни ишга киритиб қўйиш қўлидан келишини айтади. Ёлғони ишончли чиқиши учун О.Рустамовнинг ҳўжатларидан нусха олади ва ишга киритиб қўйиш эвазига ундан 1600 АҚШ доллари миқдориди пул талаб қилади.

Орадан санокчи кўнлар ўтиб, О.Шеримбаев О.Рустамовга дастлаб келишилган пулнинг 1000 долларини бе-

Шохрух РАЖАПОВ,
Беруний тумани прокурорининг ўринбосари

ришини, қолганини эса эгнига ички ишлар ходимининг формасини кийганидан сўнг бериши мумкинлигини айтади. О.Рустамовни шундай ишонтирадики, ҳатто унга бундан анча йиллар илгари ўзи ички ишлар тизимига ишга киришда фойдаланган тест саволларининг ксеронусхасини ҳам бериб, уларни ўқиб, тайёргарлик кўришини тайинлайди...

Танишининг алдовларига учиб, "чучварани хом санаган" О.Рустамов ўзининг фириб қўрбонига айланганини, афсуски, кеч тушуниб етади. Чунки бу орада О.Шеримбаев фириб билан қўлга киритган пулни олиб, Россияга жўнаб кетаётганди.

Ҳар қандай жиноят жазосиз қолиши мумкин эмас. О.Рустамов ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларига мурожаат этганидан сўнг О.Шеримбаевга нисбатан қидирув эълон қилиниб, у Россия чегара постида қўлга олиниб Ўзбекистонга қайтарилди ва қонун олдида жавоб беришга мажбур бўлди. Суд уни маълум муддатга озодликдан маҳрум қилиб, О.Рустамовга етказган моддий зарарни тўлаш мажбуриятини ҳам зиммасига юклади.

ҚУЛОҚ ТЕШИБ МАЛОМАТГА ҚОЛДИ

Жонибек РАУПОВ,
Нуробод тумани прокуратураси терговчиси

Ҳозир шаҳару қишлоқларда турли номдаги гўзаллик салонларига кўп кўзингиз тушади. Деярли ҳамма тўйини ёзга мўлжаллагани учун бу фаслда кунда-кунора тўй бўлиб, салонларда иш қизгин бўлади. Тўй-ҳашамга бормоқчи бўлган киз-жувонлар салонга бирмабир кириб чиқишади. Бундай гўзаллик масканларида баъзан кўнгилсиз воқеалар ҳам содир бўлиб турар экан.

Ҳафиза туман марказидаги бир бинони олиб "Дива" номли гўзаллик салонини юртаётганига ҳам олти йилча бўлиб қолди. Ҳозир ҳам тўй мавсуми, деярли ҳар куни иш қизгин. Олдиндан келиб қунини, вақтини белгилан кетган қизлар ўша куни оппоқ либосда чиқиб кетишади.

Ўша куни ҳам салонда келин безатишайтганди. Шу пайт қулоқ тештиришга Зухра келиб қолди. Ҳафиза Зух-

ранинг қулоғига белги қўйиб, ойнада кўрсатди. Зухра розилигини билдирган, қулоғини тешиб, яна ишда давом этди. Зухранинг кўнгли тўлмади.

— Менга етарлича вақт ажратмадингиз. Қулоғимни нотўғри тешибсиз, — деди.

— Аввал белгилаб, сизга кўрсатдим-ку, мана белги қўйилган жой, — деди хайрон бўлган киз.

Аммо Зухра эшитишни истамасди. Жаҳл қилиб, салондан чиқиб кетди. Бироздан кейин унинг опаси Фотима келиб, нима бўлганига қизикди. Ҳафиза унга бўлган воқеани айтиб берди. Зухра жаҳл билан салонга қайтди.

— Каттанг қани, қачир бу ёққа, — деб бақирди шу ердаги қизларга.

— Қулоғимдаги сиргани ечиб, пуллариمنى қайтариб бер, — деди у.

Ҳафиза сиргани ечиб, хизмат ҳақини қайтариб берди. Зухра тинчгина чиқиб кетмади. Мижозлар олдида Ҳафиза ва бошқа қизларни куракда турмас сўзлар билан ҳақорат қилди.

— Салондан чиқиб кет, — деди унинг ҳақоратларига жавобан Ҳафиза. Шу ерда қизлар бир-бирининг юзи, сочи демай уришиб кетди. Салондаги қизлар уларни ажратиб қўйишди.

Зухра салончи устидан акасига шикоят қилди. Бахриддин шаҳардан қайтаётганди. Тўғри Ҳафиза ишлайдиган салонга борди. На салом бор, на алик, воқеанинг асл сабабини сўрамасдан, Ҳафизани уриб, жароҳат етказди. Унинг қадр-қиммати, шаънини таҳқирлаб, ҳақорат қилди. Сочидан тортиб, "Юр, сени машинамга боғлаб, судраб ўлдираман", — деди. Шу ердаги қизлар ва бинони ижарага берган киши Ҳафизани унинг қўлидан қутқариб олди.

Суд Бахриддинга нисбатан иш ҳақининг 15 фоизини давлат даромадига ўшлаб қолган ҳолда икки йил муддатга ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинлади.

Қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтида гўза қатор ораларига комплекс ишлов бериб, донни қаторлаб экадиган комбинациялашган агрегат ишлаб чиқилди.

26-СЕНТАБР 2019-Ҳ.
ҲУҚУҚ № 39
(1184)

7

Енгил машинада кетаётган эдик. "Тухмат балосидан асрасин деб беҳиз айтилмаган". Ёнма-ён ўтирган отахон оғир тин олди. Сўнг гапини давом эттирди.

— Тўнғич ўғлим йигирма йилдан буён битта идорада оддий ходим. Ишини пишиқ-пухта билади. Яқинда бошлиғи ўзгарибди. Маоши камроқ ишга ўтказибди. Орадан ўн-ўн беш кун ўтиб кадрлар бўлими бошлиғи чақириб олиб ишдан ўз хоҳишингиз билан бўшагга ариза ёзиб берасиз дебди. Сабабини суриштирса, бошлиқ устидан юқори идораларга имзосиз хат борган экан. Хатни ўғлим ёзган деб гумон қилишибди. Аслида-ку аноним шикоят текширилмайди, оқибатсиз қолдирилади. Ўғлим мен ивгогар эмасман, бўпти, отпусқа беринг, кейин бўшайвераман деб меҳнат таълига чикди. Идорама-идора юриб бошқа иш ахтарди. Тухматга қолиб, ноҳақликдан жигъибйоран бўлиб юрганида аввал кадрлар бўлими бошлиғи, сўнг раҳбарининг ўзи кўнғироқ қилибди. Ўрнингиздаги ходим эплай олмаётти, ишга қайтинг дебди. Охири асоссиз шубҳа қилганларини тушуниб етишибди. Ўғлим ишга қайтди, лекин асабийлашиб соғлиғини йўқотгани қолди.

— Сиз буни айтасиз, айрим бошлиқларнинг кўзига ҳақ-ҳуқуқини талаб қил-

Ўзининг, кўпчилиكنинг ҳақ-ҳуқуқини талаб қилган инсонни "ёзувчи"га чиқариб оёқости қилишларига йўл қўймайди. Бироқ ўтмишдан қолган иллат — тегишли идораларга асосли ариза билан мурожаат этганларга ҳам орқава-ротдан "ёзувчи" дея тош отиш, обрўсизлантириш давом этиб келаяпти. Афсуски, қонун-қоидаларни, хусусан "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонунни билиши ва унга амал қилиши лозим бўлган айрим масъул ходимлар ҳам дардига малҳам излаб келганларга, кўпчилиكنинг муаммосини ҳолисона кўтариб чиқаётган инсонларга бепасанд муносабатда бўлишмоқда.

Ўзбекистон Президентининг "Фаргона шаҳар бош режасини амалга ошириш, ижтимоий ва транспорт-коммунал инфратузилма объектларини қуриш ва реконструкция қилиш тўғрисида"ги қарори асосида уйлари бузилган фуқароларга ҳукуматнинг "Давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун ер участкалари олиб қўйилиши муносабати билан фуқароларга ва юридик шахсларга етказилган зарарни қоплаш тартиби тўғрисида"ги қарори асосида шаҳар ҳокимининг қарори билан "Мустақиллик" МФЙдаги Ёруғлик кўчасидан ер берилган, 150 дан зиёд оила ажратилган ерда уйлари қуриб битказган. Белгиланган тартибда ваколатли идораларнинг

тимизнинг "Ўзбекистон Республикасининг 2019 йилга мўлжалланган инвестиция дастурини амалга ошириш чоратadbирлари тўғрисида"ги қарорига мувофиқ "Мустақиллик" МФЙ ҳудудида мактаб қурилиши режалаштирилган. Давлатимиз раҳбарининг ушбу қарорини бажариш мақсадида 2018 йил 23 декабрда вилоят ҳокимининг 635-қарори қабул қилинган. Фаргона вилояти ҳокимлиги "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси томонидан Мустақилликда 2019 йилда мактаб қурилиши режалаштирилган 2018 йил 3 октябрдаги 1865-хатида маълум қилинган. Бироқ Ўзбекистон Президентининг 2018 йил 19 декабрдаги ва вилоят ҳокимининг 2018 йил 26 декабрдаги қарорларида белгиланган қурилиш амалга ошмай қолди. Бунинг сабаби сўраб-суриштирилганида эса МФЙда мактаб қурилиши учун ер кўрсатилмагани рўқач қилинди. Ваҳоланки, маҳалла ҳудудида неча йиллардан буён фойдаланилмай келаётган бўш ерлар ва бинолар талайгина. Ҳукуматимизнинг қарори билан фойдаланилмай бўш турган бино ва ерларни сарҳисоб қилиб, фойдаланиш чораларини қўриш белгиланган.

Маҳалламиз оқсоқоли Саминжон Фаниев билан юқоридаги ва бошқа муаммоларни ҳал этишда ёрдам сўраб

Хатти-ҳаракатларимиз фожиали тус олмасин!

Ёки фарзандларимиз

«пора» деган сўзни «қора иллат» деб тушунсин. Уни берган ҳам, олган ҳам қамалишини ёшлигидан англасин...

Ўзимизнинг фойдамизга ҳал бўладиган ишларни пул кистириб бўлса-да тезроқ битиришни, шифокор яхши қарашни учун, кадастр тезроқ ҳужжатларимизни бериши учун, ички ишлар, солиқ ва шуларга ўхшаган қилишларимизга жарима солиш ваколатига эга бўлган ходимлар жари-ма ёзмасликлари учун чўнтагига пул кистириб, муаммодан тезроқ халос бўлишни истаймиз.

Бироқ, таассуфки, пора бериб иш битираётганимизда, баъзида ёнимизда олиб юрган мурғак фарзандимиз бу иллат қандай содир этилишига гувоҳ бўлаётганига эътибор бермаймиз.

Замонавий психологлар одамларга яхши яшаш учун доим кўтаринки кайфият, яъни позитив руҳда юришни, чиройли озулар қилишни мас-лаҳат беради.

Аслида бу янгилик эмас. Аждодларимиз минг йилларки яхши ният — ярим мол деб ўқитиб келган.

Буларнинг бериб қўйилган натижа эса ҳаётда яхши нарсаларга эришиб, албатта.

Демак, сўзлар, фикрлар, ниятлар шундай кучга эга экан, хатти-ҳаракатларимиз-чи?

Ишларимизни битириш, турли ва-зиятлардан чиқиб кетишнинг осон йўли — пора бериш эканига кўникиб кетганмиз. Аслида эса йўлларда қониди бўзмаслигимиз, ЙХХ ходим-ларига гоҳ ялиниб, гоҳ пул кистириб, жаримадан қутулишга интилимасли-гимиз ҳам мумкин!

Энг ёмони, бизга оддий туюлади-ган чигал вазиятларга болаларимиз-нинг кўзи ўрганиётгани, уларнинг шу ҳаётга кўникаётганидир.

Нахотки, мурғак дилбандларимиз тўғри ва ҳалол йўлдан юришини ис-тамасак?!

Коррупцияга қарши курашни, ўзи-миздан бошламасак, фарзандларимизнинг ҳуқуқий саводини ошириш-га интилмасак, порахўрликдек чиркин иллатга йўғрилган хатти-ҳаракатларимиз тобора фожиали тус олаётганини англамасак, коррупцияни тўхта-тишга оҳимизимизга қолаверамиз.

Порахўрликни тўхтатиш эса ўз қўлимизда! Келинг, ҳар биримиз пора беришни тўхтатишни ўзимиздан бош-лайлик.

Ҳуқуқий саводхонлиқни ошириш мақсадида Президентимизнинг жон қуйдириб қилаётган ҳаракатларини қўллаб-қувватлайлик, қонун-қоида-ларга амал қилайлик.

Токи, усаётган навиҳон болалари-миз ҳақиқатнинг кўзига тик қараб ўссин! Улар "пора" деган сўзни "қора иллат" деб тушунсин. Уни берган ҳам, олган ҳам жазоланишини (қамалиши-ни) ёшлигидан англасин.

ЎЗА

«ЁЗУВЧИ»ЛАР КЎПАЙИБ КЕТДИ»

Фаргона шаҳар ҳокимлиги қабулхонасида мурожаатлар билан ишлашга масъул бўлган ходимнинг савияси лол қолдирди

ган одам ҳам балодай кўринади, — дея гапни олиб кетди ҳайдовчининг ёнида ўтирган эллик ёшлардаги йўловчи. — Менинг қизим ҳам "ёзувчи" тамғасини ортириб олган. Институтни бити-риб банкка ишга кирди. Турмушга бер-дик. Икки фарзандли бўлди. Хорижда ишлаб келган эри бошқа аёлга уйла-ниб олди. Бу кўргиллик етмаганидек, банк бошлиғи тирноқ остидан кир қидирди. Аттестацияда йўқлигини деб ишдан бўшатди. Аслида ўзи нопок экан. Бир ой ўтмасдан қўнғир ишлари қош бўлиб, ишдан кетди. Кўпқаватли уйда ижарада турган қизим икки бо-ласи билан кўп қийналди. Президент-нинг виртуал қабулхонасига мурожа-ати инобатга олинди. Банкдаги ишга тикланди. Бироқ бошлиғи ва унинг юғурдақлари яккалаб қўйишди. Ҳаде-ганда "ёзувчи" дея илмоқчи гаплар би-лан асабига тегаверишди. Барига чи-даб, тишини тишига босиб ишлади. Ярим йил ўтгач, бошлиғи сизни бола-сини боқиб таътилидаги ходимнинг ўрнига ишга олишга мажбур бўлган-ди, у ўрнига қайтди дея ишдан бўша-тди. Вилоят ҳокимлигига мурожаат қил-ганидан кейин бошқа бир банкдан иш топиб беришди. Бир ой ўтгач, қизим йиғлаб кўнғироқ қилди. Тагин ишдан бўшаётганини бўлишибди. Бошқарув-чисига кўнғироқ қилсам, коллектив ёқтирмапти деди. Ишга сизнинг буй-ругингиз билан қабул қилинганим ёки коллектив буйруқ чиқарганим, ёқти-рмаган ҳар битта ходимнингиз билан биттама-битта гаплашаман" деганим-дан сўнг қарорини ўзгартирди. Қизим ишда қолди.

Дарвоқе, нафақат ўз соҳасининг би-лимдон, балки ўқимишли, диёнатли, софдил раҳбар ноҳақлик қилмайди.

лойиҳалари асосида электр, табиий газ, сув тармоқларига уланган. Кадастр ҳужжатларини рўйхатдан ўтказган. Бироқ ушбу янги хонадонларда бир талай муаммолар йиллар мобайнида ҳал бўлмаддан келаяпти.

Янги уйлар давлат рухсатномасига (лицензияга) эга лойиҳалаш корхона-си томонидан электр-монтаж қурилиш қоидалари (ПУЭ) талабларига жавоб берадиган лойиҳаларга амал қилинган ҳолда электр тармоғига уланган. Ле-кин хонадонларни белгиланган меъёр-да (220 вольт) электр билан таъмин-лаш учун эски (ТП) трансформаторнинг қуввати етмаепти. Мутахассислар хо-надонларга кириб қучланиш 220 ўрнига 180-190 вольтлигини қайд этишди. Қиш кунлари электр таъминотида узи-лишлар содир бўлмоқда. Электр тар-моғига уланган истеъмолчилар кўпай-гани эскирган, қуввати етмаётган трансформаторни янгисига алмашти-ришни тақозо этмоқда.

"Мустақиллик" МФЙнинг аҳолиси 7300 нафардан ошди. Шу жумладан, мактаб ёшидаги 1100 та бола бор. Ма-ҳалладаги 34-мактаб 180 ўқувчига мўлжалланган бўлиб, ҳозир унда 300 дан ортиқ ўқувчи таълим олмақда. Ўқу-чиларнинг қолган 800 нафари шаҳар-нинг турли мактабларига қатнаб ўқиш-га мажбур бўлмоқда. Маҳаллага автобус қатнамаслигидан узоққа қатнаб ўқий-диган болалар жуда қийналмоқда.

Фаргона шаҳар ҳокимининг ин-вестиция бўйича ўринбосари, Фаргона шаҳар халқ таълими бўлими мудири ва бошқа мутасаддилар маҳаллага мактаб зарурлиги тўғрисида ўз таклифлари-ни беришган. Жойлардаги муаммолар-ни ўрганувчи республика гуруҳининг ҳулосаси инобатга олиниб, Президен-

маҳалла ахли номидан ёзилган ариза-ларни топириш учун шаҳар ҳокимли-гига бордик. Қабулхонада шаҳар ҳоки-ми сайёр қабул ўтказида дея қандай масалада учрамоқчи бўлганимизни, телефон рақамларимизни алоҳида журналга ёзиб олишди.

Орадан бир кун ўтиб кўнғироқ қилишди.

— Ёзма ариза топширмабсизлар, — деди кўнғироқ қилган шаҳар ҳокимли-ги ходими.

— Ҳокимнинг қабулида бермоқчимиз.

— Нима масалада?

— Кўчаларни ёритиш, канализация ўтказиш, электр трансформаторини алмаштириш, энг асосийси мактаб қурилиши ҳақида ариза ёзганмиз.

"Ёзувчилар" кўпайиб кетди-да" деган шаҳар ҳокимлигида ишлайдиган ходимнинг савияси бозордаги олибсо-тар даражасидалиги бизни лол қол-дирди.

— Ўзимизга бир нима сўраганимиз йўқ, маҳалланинг муаммоларини айта-ймиз, исм-фамилиянгиз нима? Фаро-сат борми?

— Нотўғри тушундингиз, — у эгардан тушгандай бўлди. Телефонни менинг қўлимдан олган маҳалла оқсоқоли Са-минжон Фаниевга ўзини таништирди. Ходим маҳалла аҳлининг мурожаатлари қисқача мазмунини ёзиб олди.

МФЙ биносида пайшанба куни ша-ҳар ҳокими қабулига кирдик. Маҳал-лада турувчи фуқаролар имзо чеккан аризаларни топширдик. Ниҳоят, юма-лоқ хат "ёзувчи"нинг эмас, маҳалла аҳлининг асосли талаблари инобатга олиниб, ишга киришилса, нур устига нур бўлар эди.

Исроил ИБРОХИМОВ,
«Huquq»

ТЎҚИС ТУРМУШГА ҚАНОАТ ҚИЛМАГАН АЁЛ

ҚЎЛИ ҚОНГА БОТДИ

Нурмат (исм-фамилиялар ўзгартирилган) 2011 йили Сайхун маҳалласида қурилган намунали уйга оиласи билан кўчиб келди. Дастлаб ҳаммаси яхши эди. Нурмат энг сўнгги русумдаги машинасида таксичилик қилади. Турмуш ўртоғи Моҳира туман тиббиёт биришмасида ҳамшира. Бир қиз, бир ўғил камол топаётган бу оила бир қарашда бекаму кўстдек эди.

2014 йили уларга қўшни бўлиб қарама-қарши томондаги уйга Мансур оиласи билан кўчиб келди.

Кейинги йили баҳорда Мансур уйининг орқа томонида ер чапайган, турмуш ўртоғи Нигина қизчасини олиб кўчага чиқди. Бу пайтда қўшни Моҳира ҳам кўчада эди. У Нигинанинг қизини кўтариб кўча бошигача бориб келди. Нигина қизни қўлга олганда ундан қўшни аёл атирининг ҳиди аниқ турарди. "Шунчалик ҳам ҳиди ўткир бўладими?" деб ҳаёлидан ўтказди аёл.

Ўша кунни кечки пайт чиқиндиларни ташлаб келган Мансурдан ҳудди шундай атир исси келаятганини сезиб қолди.

— Сиздан қандай ҳид келаяпти, аёллар атирининг ҳидими? — деб сўради.

Мансур сир бой бермай, аёлини уришиб ташлади. Нигина бу ҳақда қайтиб сўрамади, лекин ичига гўлгула тушди. Ундан шубҳалик қолди. Шубҳа-гумонлар икки аёлни муштлашгача олиб борди. Рўзгорни бутлайман деб кўпинча уйда тунамайдиган Нурмат аёлининг қилмишларидан хабарсиз эди.

Айрим боши очик аёллар меҳнатдан қочиб, "тирикчилик"нинг энгил-елпи йўлини танлайди. Ўзини ана шу ҳаётда бахтли ҳис қилади. Аммо Моҳира сингари тўқис турмушига қаноат қилмай, остона-

сини наҳс бостириб, умр йўлдошининг кўзини шамғалат қилиб, айшини сураётганларни нима дейишга ҳайронсан киши. Бу "ошиқ-мошиқ" қўшнилари вақтида этагини йиғиштириб олмади.

2018 йилнинг ёзи эди. Мансур кеч бўлганда уйига маст бўлиб келди. Телевизор кўриб ўтирган хотини дарров ўзини ухлаганга солиб ётиб олди. Мансур учун қўлай фурсат бўлди, индамай уйдан чиқиб кетди. Зимдан кузатиб юрган Нигина деразадан қараб, эрининг қўшиниқига кириб кетганини кўрди.

Нигинанинг ҳурлиги келди, жаҳли чиқди. Миясида чарх ураётган хаёллар уни қўшиниқига бошлади. У жаҳл билан кириб борганда Моҳира тунги кийимда, эри эса ярим яланғоч ҳолда ўтирарди. Аёлининг фиғони фалакка чиқди...

Нигина эрининг аврашларига ишонди ёки фарзандларини тирик етим қилмаслик учун ҳаммасига кўз юмишга қарор қилди...

Эл оғизига элак тутиб бўлмайди. Қўшиллар ўртасидаги ишқий муносабат ҳақидаги гаплар маҳалладан чиқиб, Моҳиранинг ишхонасигача етиб борди.

Маҳалладаги гап-сўзлар Нурматнинг кўнглини совутди.

Бир кун у Мансурни уйдан чиқарганда тутиб олди. Оғиздан-оғизга ўтиб юрган мишмишлар ўз исботини топган. Шунча пайтдан бери алданиб юрганини билган Нурматнинг қони қайнади.

Унга қарата тош отди. Қўшни эркак белига тош текканга қарамай, ўзи қўлга тушиб қолаганидан хурсанд бўлиб қочиб кетди.

Нурмат уйга кириб, хотинининг юзига мушт туширди...
— Ҳеч ким келгани йўқ, — деб тан олмади Моҳира.

— Телефонингдан кириш-чиқиш кўнғироқлари тарихини кўрдим. Кечалари гаплашган-сизлар, — деди.

— Йўқ, гаплашмаганман, исботингиз йўқ, — деб туриб олди Моҳира.

— Овозларингиз ҳам ёздириб келаман, исбот қиламан, — деди.

Отдан тушса ҳам эгардан тушмайдиган Моҳира без бўлиб тураверди.

Ўша кўнлари қайнонаси билан қайнукаси келди.

— Қўзинга нима қилди? — деб сўрашди улар.

— Ҳўкиз сузиб кетди, — деди келини кўқарган кўзини яшириб.

Мишмишлар уларнинг ҳам қўлоғига чалинганди. Бақир-чақир қилиб Мансурниқига ўтишди. Дарвозани Нигина очди.

— Аввал келинингизни йиғиштириб олинг. Эримга телефон қилиб ҳоли жонига қўймайди. Мана жанжал қилиб машинани, дарвозамизни пачоқлаган, — деб дарвозани кўрсатди.

Нурмат Мансурга кўнғироқ қилиб, ҳақорат қилди.

— Уйга кел. Гаплашиб оламиз, — деди.

Мансур ёлғиз келмади. Профилактика инспектори, маҳалла раиси ва посбонни бошлаб келди. Муштлашиб кетган қўшилларни шу ердигилар ажратиб қўйди. Инспектор уларни туман ИИБга олиб кетди, бўлган ҳолатни сўрашди.

Мансур Моҳира билан муносабатларини тан олмади. Нурматга нисбатан ҳам даъвоси йўқлигини айтди.

Шундан сўнг уйига маҳалладан кампирлар ва туман хотин-қизлар кўмитасидан вакиллар келди.

— У билан муносабатларини тугатдим. Фақат у мени тинч қўйса бўлди, — деди Мансур.

Улар "Моҳира билан ҳам гаплашамиз" деб чиқиб кетишди.

Моҳира дастлаб уларни уйига қўймади.

— Мен ҳеч қандай ахлоқсизлик қилмаганман, — деб қилмишларини тан олмади.

Маҳалла раиси бундай ҳолатларнинг олдини олиш учун улар билан бир неча марта суҳбатлашди. Аммо бу танбехлар уларга қор қилмади. Нурмат ортқ чидай олмади. Қайноғасига кўнғироқ қилиб, "жиянингизни олиб кетинг, у билан бошқа яшаман" деб айтди.

— Бундай ишлар мен билан ҳал бўлмайди. Қайнотангизга

Асоmiddин САЙПИДДИНОВ,
Самарқанд вилояти прокуратураси
бўлим бошлиғи

хабар бериш керак, — деди у киши.

Нурмат қайноғасига кўнғироқ қилиб, бўлган воқеалар ҳақида айтиб берди.

— Шу масалани бир ёқли қилиб кетинг, — деди.

У киши маҳаллага қақаришганда ҳам келмаганди.

Орадан уч-тўрт кун ўтиб Моҳиранинг отаси, амакиси, аммаси ва аммасининг ўғли Азиз келишди.

— Қизим, нимага бундай ишлар қилиб юрибсан? Нима бўлди ўзи? — деб сўради ота.

— Мен ҳеч қандай ёмон иш қилмадим.

— Агар ҳеч нима қилмаган бўлсанг, нега номинг бўлганди? Шунча гап қаёқдан чиқди?

Моҳира отаси билан тортишиб қолди. Жазавага тушиб хонадан чиқди. Ошхонага ўтиб, пичоқ олди-да Мансурнинг уйига югурди.

Бу пайтда Нигина икки боласи билан овқатланаётган. Мансур диванда ухлаб ётган. Аксига олиб ўша кун Нигина дарвозани қўлламаган экан.

Моҳира бақириб келиб, Мансурга пичоқ санчди.

Бу ваҳшийликка гувоҳ бўлиб турган болалар бақириб йиғлай бошлади. Нигина бир зум қотиб қолди, кейин ҳушини йиғиб Моҳирага ташланди, қўлидан ушлаб, пичоқни олишга уринди.

Унинг пичоқ олиб чиқиб кетганини кўрган Азиз ҳавотирланиб кириб келди ва Моҳиранинг қўлидан пичоқни тортиб олди. Аёлни уйдан чиқариб кетди.

Нигина қайнукасига кўнғироқ қилди. Кўп ўтмай тез ёрдам машинаси келди. Шифокорлар Мансурнинг йўлда вафот этганини айтишди.

Суд ҳукми билан Моҳира Акрамова 13 йилга озодликдан маҳрум қилинди.

ПИЧОҚ КЎТАРГАН «МАЖНУН»

Ҳозир Мажнундай сева оладиган йигитлар йўқ, улар фақат бадий китоб ёки фильмларда дейдиганлар адашади. Орамизда шундай йигитлар бор, улар ўз севги қиссаларини ёзишмоқда. Бу яхши, албатта. Бироқ муҳаббатнинг ўз имтиҳонлари бор. Ундан матонат билан ўта олган ошқикларгина маҳбубасига эришади. Аммо зўрлик билан эмас. Агар ишқ қиссаси қотиллик билан якун топса, бу муҳаббат эмас, жиноят деб аталади.

Мавсумий ишлар билан шуғулланиб, ризқини териб юрган Жасур Жалиловни (исм-фамилиялар ўзгартирилган) тақдир Сирдарё вилоятига етаклади. 2015 йилда у Сирдарё туманидаги қандолат ҳеҳида ёлланиб ишлай бошлади. Бу ерда у Шоира исмли аёл билан танишиб қолди. Бу танишув йигитнинг муҳаббати сари йўл очди. Йўқ, у ўша аёлни севиб қолмади. Бироқ севги қиссасининг бир томони айна шу аёлга бориб тақалар эди-да. Сабаби, Шоира опанинг биринчи турмушидан 2000 йилда турилган Нигора исмли қизи бўлиб, Жасур уни ёқтириб қолди.

Қиз ҳам йигитнинг севгисини рад

қилмади. Тунлари узоқ суҳбатлар, пинҳона учрашувлар икки дилни бир-бирига боғлаб қўйди. Бу орада Шоира опа Жасурга шериги билан бирга Сирдарё шаҳридаги хонадонидида ижарада туриши мумкинлигини билдирди. Бу эса севишганлар орасидаги масофани ҳам яқинлаштиради. Жасур шериги Илҳом билан Шоира опанинг уйига кўчиб ўтди. Йигитнинг бахтига оғайини ишлари кўнғилдагидек бўлмаётгани сабабли уйига қайтиб кетди. Жасур эса севгилиснинг ёнидан бир қадам ҳам жилишни истамасди.

Жасурнинг муҳаббати чин эди, Нигора билан тўрт йилни ширин орзу-хаваслар оғушида ўтказишди. Ниҳоят Жасур қизини онасига Нигорага уйланиш қарорини маълум қилди. Бироқ Шоира опа розилик бермади.

— Қизимни узоққа, бунинг устига қишлоққа бермайман, — дейди қатъий оҳангда опа.

Мана шу жавобдан кейин Жасур қизини олиб қочиб бўлса ҳам муҳаббатига эришиб ҳақида ўйлай бошлади.

"Онаси Нигорани бермаслигини эшитганимдан кейин 2019 йилнинг апрель ойида у билан гаплашиб, уйимизни кўрсатиш учун Қашқадарё вилоятига олиб келдим. У икки кун уйимизда яшаганидан кейин ИИБ ходимлари келиб, Нигорани онасининг олдида қайтариб олиб кетишди", — деди Жасур ўзининг кўрсатмасида.

Во ажаб, ўғли бир қизни уйига етаклаб келиб, "Бу бўлажак келинингиз!" деса, ота-она жимгина кутиб олаверса. Тўғри, Жасурнинг няяти ўзи севган инсон билан турмуш қуриш бўлган. Бироқ ота-ониси у танлаган йўл тўғри эмаслигини уқтириб, қўлоғидан чўзиб қўйганида эҳтимол мудҳиш воқеа рўй бермаган бўларди. Афсуски...

Ёр соғинчими ё бошқа сабаб биланми, 2019 йилнинг 17 май кунини Жасур Сирдарёга от солди. Манзилга етиб келганида дарвоза ичкаридан қўлланган эди. У қўлфини очиб ҳовлига қиради ва ичкаридаги хонада Нигора телефонда ким биландир суҳбатлашаётганини эшитиб, дарҳол ўша хонага йўналади. Қира солиб Нигорага ўдгайлаб кетади.

— Ким билан гаплашмаясан? — дея жиноят устида қўлга тушган одамдай эсанкираб қолган қизнинг қўлидан телефонни олиб олиб, Нигоранинг суҳбатдошига ҳам захрини сочди. — Сен кимсан, нега унга кўнғироқ қилаясан? У менинг севган қизим.

Шу билан алоқа узилди. Жасур эса Нигорани ким билан гаплашаётган эдинг деб қистайди. Қиз Шерзод исмли таниши билан гаплашаётганини айтганида Жасурнинг зардаси қайнаб, Нигоранинг юзига тарсаки тортиб юборди. Бунга ҳам қаноат қилмай, қизнинг телефони эрга уриб парчалаб ташлади.

Бу орада жанжалнинг устига Шоира опа келиб қолади. Жасур энди қизи

Зуфаржон ИЛҲОМОВ,
Сирдарё тумани прокурорининг ўринбосари

қолиб, онаси билан ҳам ади-бади айтишиб кетади. Рашк сабаб ўзини тельлардек тутаятган йигит стол устида турган пичоқни қўлга олиб, Шоира опанинг қорнига тикиб олади. У оғрикдан инграб, ерга қулайди.

Ошиқ йигит бу ҳолатда зудлик билан тез ёрдам қақаришини ўйлаб ҳам кўрмади. Аксинча севгилиснинг буйинига пичоқ тираб, уни ўзи билан кетишга мажбурлади. Нигора ноилоҳ унинг шартига қўнди. Улар ярадор онани уйда қолдириб, Қашқадарёга йўл олишди.

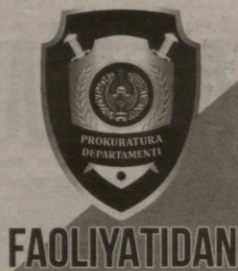
Авалги сафар севгилиснинг уйига олиб бориладиган ички ишлар ходимлари ортига қайтариб кетгани "дарс" бўлган ҳамаси, Жасур бу гал бошқа манзилни таллади. У Нигорани ярим тунда тоғасининг хонадонига бошлаб борди. Гўё шу билан ҳуқуқни муҳофа қилувчи орган ходимларини қалғитмоқчи эди. Аммо унинг ҳийласи ўтмади. Эртаси кунини унинг қўлларига кишан солинди. Чунки шифокорлар тиббий ёрдам кўрсатганига қарамай Шоира опа олган жароҳати оқибатида касалхонада вафот этган эди.

Жорий йилнинг 14 август кунини пичоқ тутган «Мажнун»га нисбатан суд ҳукми ўқилди. Унга қўра Ж.Жалилов 8 йил 2 ой муддатга "кесилди".

Ҳуқумат қарори билан Фанлар академияси тизимида давлат муассасаси шаклидаги Миллий археология маркази ва Археологик тадқиқотлар институти негизига Яхё Ёлдовов номидаги Самарқанд археология институти ташкил этилди.

26-СЕНТАБР 2019-Ҳ.
ҲУҚУҚ № 39
(11Б4)

9

Эҳтиёт бўлинг! Бозорда қалбаки купюра

Шахриддин НУРЯТОВ,
Департаментнинг Яшнобод тумани бўлими катта инспектори

Мутахассислар давлатларга валюталар дизайнини маълум бир вақтдан сўнг ўзгартириб туришни тавсия қилган.

Сохта пул ясовчилар қанадаир муддат ичида ҳар қандай валютани қалбакилаштириш тизимини ишлаб чиқади ва муомалага қиритишга улгуради.

Қалбаки пул ясовчилар

мамлакат иқтисодига етказиши мумкин бўлган зарарни ҳисоблаб чиқиш қийин. Қадимда қалбаки пул бутун бир давлатлар иқтисодини вайрон қилган даврлар ҳам бўлган. Шунинг учун бу жиноятга қарши ҳар бир давлатда жиддий кураш олиб борилади. Ўзбекистонда ҳам қалбаки пул муомалага қиритилишининг олдини олиш чоралари қўрилмоқда. Хусусан, Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаменти қалбаки пулни муомалага қиритган шахсларнинг қирқдорларини фош этди.

Жавоҳир Нурбеков (исм-фамилиялар ўзгартирилган) Қўйлик бозоридида таниши Алибек Хожиевни учратиб қолганда у 100 минг сўм қарз сўрайди. Ж.Нурбеков танишининг оғирини енгил қилиб, сўраган пулини беради. Ора-

дан уч-тўрт кун ўтгандан сўнг Ж.Нурбековга пул зарур бўлгани сабабли А.Хожиевнинг уйига бориб, ундан қарзини қайтаришни сўрайди. Алибек эса бир нечта тахлам 1000 сўмлик пулни кўрсатиб, уларнинг қалбакилигини билдиради, хоҳласа шу пулдан бериши мумкинлигини айтади. Жавоҳир ундан 100 минг сўм ўрнига, 200 минг сўм "пул" олиб, уйига қайтади.

Шу кунги кечқурун Ж.Нурбековнинг уйига қайнуқаси Толиб Турсунов таниши Рустам Комиллов билан келиб, поччасидан қарз сўрайди. Шунда Жавоҳир унга ўзида пул йўқлигини, агар хоҳласа қалбаки пул беришини айтади. Т.Турсунов унинг таклифига рози бўлиб, поччасидан 200 минг сўм пулни олиб, ярмини Р.Комилловга беради ва икковлон Қўйлик бозоридида қалбаки пуллари сарфлай бошлайдилар. Ушбу

пуллар эвазига мева ва сабзавотлар харид қилган Толиб тамаки дўконидан 44 минг сўмга бир неча қути сигарет сотиб олади ва йўлида давом этади. Дўкон сотувчисининг ҳушёрлиги боис ушбу жиноятга чек қўйилди. Департаментнинг Яшнобод туман бўлими ходимлари ўтказган тезкор тадбирда қалбаки пулни муомалага қиритаётган икки кимса қўлга олинди. Суриштирув жараёнида бу ишга алоқадор барча шахслар ушланди.

Қалбаки пул ишқибозларининг қилмиши жиноят ишлари бўйича Яшнобод туман суди томонидан кўриб чиқилиб, айбдорларга нисбатан жазо тайинланди.

Ўрни келганда эслатиб ўтиш жоизки, қалбаки пул, металл танга, акциз маркази, қимматли қўғоз, чет эл валютаси ясаш ёки уларни ўтказиш иқтисодиёт асосларига қарши

жиноятлар сирасига қиради. Бу иш билан шуғулланганлар Жиноят кодексининг 176-моддасига асосан икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади. Ушаракатлар такроран ёки хавфли рецидивист томонидан; кўп миқдорда; бир гуруҳ шахслар томонидан олдидан тил бириктириб содир этилса, айбдорлар беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилинади. Бу жиноят жуда кўп миқдорда ёхуд уюшган гуруҳ томонидан ёки унинг манфаатини кўзлаб амалга оширилса, ўн йилдан ўн беш йилгача озодликдан маҳрум қилишга асос бўлади.

Фермер хўжаликларининг экин майдонларидан мақсадсиз фойдаланиш, қурилиш қилиш тақиқланади. Олий маълумотли, туман ер ресурслари ва давлат кадастри бўлимида ер тузувчи, кейинчалик фермер хўжалигининг раҳбари, МФЙнинг раиси бўлиб ишлаган Жўрабек Тўраев (исм-фамилиялар ўзгартирилган) фермер хўжаликлари, ер тўғрисидаги қонунларни беш қўлда билган. Била туриб уч нафар фуқарони алдаб, қақшатган.

Шоҳимардонободлик «Алдаркўса»

Адхамжон ТОЖИМАТОВ,
Департаментнинг Фарғона тумани бўлими бошлиғи

Ж.Тўраев пахта-галлачилик йўналишидаги "Шоҳимардонобод Шоҳихаҳон ёғдуси" фермер хўжалиги раҳбари бўлиб ишлаб юрган кезлари пахта етказиб бериш шартномасини бажармасдан қарздор бўлиб қолади. Таниши А.Олимхўжаевни қарзини қоплаб, қайтадан ташкил қилинадиган фермер хўжалигига раҳбар бўлишга кўндиради. Уй қуриб олиши учун томорқа ер ажраттириб, ҳужжатларини тайёрлаб беришга ишонтиради. А.Олимхўжаев унинг 7 млн. 165 минг сўм қарзини тўлаб "Шоҳимардон Шоҳихаҳон ёғдуси" фермер хўжалиги ерларида қайтадан ташкил этилган "Шерали Шукуртой" фермер хўжалигига раҳбарлик қила бошлайди. Ж.Тўраев "сўзининг устидан чиқиб" қонунга зид равишда унга экин майдонни четидан уй қуриб олиши учун 0,078 гектар ерни ўлчаб, қозик қоқиб беради. А.Олимхўжаев орадан тўрт йил ўтиб фермер хўжалигини бошқа бировга топширади. Уйни ноқонуний ажратилган ерда қургани аён бўлган, ўзини кўярга жой топпай қолади.

"Шоҳимардонобод" МФЙ раиси этиб сайланган, бир вақтнинг ўзида ер тузувчи вазифасида ишлаётган Ж.Тўраев қўнғир ишларини давом эттиради. Ҳамқишлоғи ўғлига уй қурмоқчи эканини билиб олган раис унинг кўнглига қўл солади. 1200 АҚШ доллари эвазига "Қосимжон ота замини" фермер хўжалигига қарашли ердан томорқа ажратиб беришни таклиф қилади. М.Солихоннинг Россияда ишлаб юрган ўғли жўнатган пулни олиб, салкам 0,12 гектар ерни ўлчаб беради. Шу ерда М.Солихон уй қуриб олади. 2018 йили туман ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими бошлиғи ушбу ер фермер хўжалиги ҳисобидан чиқарилмаганини тушунтирганидан кейин алданганини аёнлайди.

Фирибгар раис яна бир танишини чўв туширади. — Тўққиз йил мобайнида фермер хўжаликларини ёниги билан таъминлаш шохобчасида оператор бўлиб ишлаганман, — дейди жабрануви А.Юнусалиев. — Маҳалла фуқаролар йиғини раиси Жўрабек ака ёнигини қарзга қўйдириб оларди. Уч миллион сўм қарзини тўламай юрди. Ер сотганини эшитиб, олдиға бордим. Пулим йўқ, қарзим эвазига сизга томорқа ер ўлчаб, ҳужжатини қўйдириб бераман деди. Таклифига кўндим. Менга чек тарикасида 0,078 гектар ерни ўлчаб берди. Девор билан ўраб олдим. Лекин туман ҳокимининг қарори чиқмади. Кадастр ҳужжатларини тайёрлатиш учун кадастр бўлимига учраганимда ер участкаси "Қосимжон ота замини" фермер хўжалигига қарашли эканини айтишди".

Бировларни алдаб юриб лавозимидан бўшатилган, идоралардан бирида қоровул бўлиб ишлаётган, қилмишга иккор бўлиб, алданганларга етказган зарарни тўлиқ қоплаган Ж.Тўраевга суд ахлоқ тузатиш ишлари жазосини тайинлади.

Хивалик валютафурушлар

Ўзбекистон Президентининг "Валюта сиёсатини либераллаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони билан юридик ва жисмоний шахсларга чет эл валютаси банкларда эркин сотилиши ва сотиб олиниши кафолатланди.

Шундай бўлса-да, айрим фуқаролар қонунга хилоф равишда валюта савдоси билан шуғулланмоқда. Бош прокуратура ҳузуридаги Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш департаментининг Хива шаҳар бўлими ходимлари ўтказган навбатдаги тезкор тадбирда қўчақўйда, ўз хонадонидида валюта олди-сотдиси билан ноқонуний шуғулланиб келаётган шахслар-

нинг жинояти фош этилди.

Урганч шаҳар Мустақиллик кўчасида яшовчи Иброҳим Собиров (исм-фамилиялар ўзгартирилган) навбатдаги харидори Омон Шариповга 28 000 000 сўм эвазига 3000 АҚШ доллари ва ортиб қолган қисмига Россия рублини ўтказишга келишиб олади. Департамент ходимлари ўтказган тезкор тадбирда ушбу фуқаро Урганч марказий дехқон бозори автотурагоҳида харидорга 2800 АҚШ

Жаҳонгир САПАЕВ,
Департаментнинг Хоразм вилояти бошқармаси катта инспектори

долларини бериб, 28 000 000 сўм пулни санаб олиб, қолган 200 АҚШ доллари ва Россия рублини келтириб бермоқчи бўлган вақтида ашёвий далиллар билан қўлга тушди.

Худди шунингдек, департаментнинг Хива туман бўлими ходимлари ўтказган тезкор тадбирда ҳам Урганч шаҳрида яшовчи Шодлик Машарипов таниши Даврон Машариповга 2800 АҚШ долларини 24 млн 224 минг сўмга сотишга келишиб, 900 АҚШ долларини берган вақтида қўлга олинди.

Ҳуқуқбузарлар ноқонуний равишда савдога қиритган валюта ашёвий далил тарикасида олиб қўйилди. Уларга нисбатан тегишли ҳуқуқий чоралар кўрилди.

Жувоз мойнинг иси чиқди

Нурбек ЧОРШАНБИЕВ,
Департаментнинг Қашқадарё вилояти бошқармаси бўлим бошлиғи

Департаментнинг Қашқадарё вилояти бўлими ўтказган тезкор тадбирда Қорасув маҳалласида яшовчи Ўқтам Зокиров (исм-фамилиялар ўзгартирилган) отаси Ўлмас Акрамовга тегишли уйда қўлбола ускуна ўрнатиб, чигитдан мой ишлаб чиқариш билан шуғулланиб келгани аниқланди.

Хонадаги иккита жувоз, 455 килограмм чигит, 170 килограмм кунжака, 50 килограмм истеъмолга яроқсиз мой — жами 10 648 143 сўмлик маҳсулот тегишли тартибда расмийлаштириб олинди.

Ноқонуний жувозкашга нисбатан жиноят иши қўзғатилди. У суд ҳукми билан жазого тортилди.

Фарзандларимиз яхши билим олиши учун таълим тизими ислоҳ қилинаяпти. Ўқитувчиларнинг малакаси оширилмоқда. Мактаблар замонавий ўқув қуроллари билан жиҳозланаяпти.

Ўзлаштирилган маблағлар ундирилди

Янги мактаблар қурилаяпти, эскиларни таъмирланмоқда. Хусусан, Марғилон шаҳридаги 19-мактабни таъмирлаш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланган. Объектни таъмирлаш учун танлов ўтказилган. Танловда ғолиб бўлган "Электромонтаж" МЧЖ билан Фарғона вилояти ҳокимлигининг "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси ўртасида пудрат шартномаси имзоланган. Янги ўқув йили бошланиши арафасида қурилиш-таъмирлаш ишлари аяқланган. Белгиланган тартибда да-лолатнома тузилиб, пудратчи билан ҳисоб-китоб қилинган. МЧЖ ҳисоб рақамига жами 2 миллиард 207 миллион 651 минг сўм ўтказиб берилган. Бироқ бажарилган ишлар назорат тартибида ўрганилганда жиддий камчиликлар аниқланди. Қурувчилар 8 миллион сўмликдан зиёд ишларни сифатсиз бажарган. МЧЖ раҳбари М.Пўлатов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ва буюртмачи — инжиниринг компаниясининг техник назоратчиси Х.Мискинова жиноий

Сардор СИДИКОВ,
Департаментнинг Марғилон шаҳар бўлими бошлиғи

тил бириктириб, ҳужжатларни қалбакилаштирилган. Ишлатилган 42 миллион 726 миллион сўмлик қурилиш материаллари, шунингдек, транспорт харажатлари, бажарилган ишларни ҳисоб-фактурага қўшиб ёзиб, жами 73 миллион 600 минг сўм бюджет маблағини талон-торож қилишган.

Суд мажлисида фуқаровий даввогар — инжиниринг компанияси ҳуқуқшунос бюджетга етказилган зарар тўлиқ қопланганини таъкидлади. Айбига иккор бўлган судланувчиларга ахлоқ тузатиш ишлари жазоси тайинланди.

FAOLIYATIDAN

Мажбурий ижро бюросида қарздор жисмоний шахслар, уларнинг қарзини ундириш бўйича хатланган автомашиналарни қидириш бўйича махсус бўлимлар фаолият кўрсатмоқда. Бугунги кунда уларнинг фаолияти ўз самарасини бермоқда.

Қидирувдаги автомашиналар топилди

Азмиддин СУЛТОНОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги МИБ навбатчилик қисми бош инспектори

Шахрихон тумани "Ўзбекистон" ҚФЙда яшовчи М.Исмаиловнинг қарздор бўлиши билан, 2010 йилда ишлаб чиқарилган "Каптив" автомобиллини хатлаш тўғрисидаги ижро ҳужжати бўйича қидириш бўлими томонидан қидирилган қарздорнинг қарзини ундириш бўйича махсус бўлимлар фаолият кўрсатмоқда. Бугунги кунда уларнинг фаолияти ўз самарасини бермоқда.

Жиноят ишлари бўйича суднинг ҳукмига асосан Т.Шерматов номидаги, 2013 йилда ишлаб чиқарилган "Каптив" автомобиллини топши ва вақтинча сақлаш вазифаси МИБнинг Бўстонлик тумани бўлими зиммасига юклатилган. Бўлим ходимлари ўтказган тадбирда мажбурий ижро бўлими томонидан қидирилган қарздорнинг қарзини ундириш бўйича махсус бўлимлар фаолият кўрсатмоқда. Бугунги кунда уларнинг фаолияти ўз самарасини бермоқда.

Банклар берган кредитдан тўғри фойдаланиш, уни ўз вақтида қайтариш қарз олувчининг мажбуриятларидан биридир. Бироқ айрим ҳолларда кредитни қайтариш турли баҳоналар билан пайсалга солинмоқда. Жумладан, Наманган туманидаги ҳусусий корхона ҳам фаолиятини янада ривожлантириш мақсадида Миллий банкдан кредит олган. Аммо кредитни ўз вақтида қайтариш чорасини кўрмаган. Натижада суд қарори билан банк фойдасига 108 млн. 423 минг сўм кредитни мажбурий ундириш белгиланди.

Ушбу ижро ҳужжати бўйича қидириш бўлими томонидан қидирилган қарздорнинг қарзини ундириш бўйича махсус бўлимлар фаолият кўрсатмоқда. Бугунги кунда уларнинг фаолияти ўз самарасини бермоқда.

Қарорга асосан ушбу транспорт электрон савдо майдончасига сотиш учун жойлаштирилди. Унинг сотувдан тушган пул қарзини тўлашга йўналтирилади.

Яширин газ тармоғи сири

Фаргона тумани "Миндонобод" МФЙ худудида жойлашган оҳақ цехи раҳбари З.Хамроқулов фойдаланилган табиий газ пулини тўлаш ўрнига ўғирлик қилишни маъқул кўрди.

Тўлов интизомига риоя этилиши юзасидан мониторинг ўтказилганда З.Хамроқулов оҳақ цехини металл қувур орқали яширинча табиий газ тармоғига улагани аниқланди. У цехга ер остидан газ қувурини тортиб борган ва ҳумдонларга ҳеч қандай ҳисоблагичсиз улаб, ноқонуний фойдаланиб келган. Оқибатда давлат-

га 184 миллион 641 минг сўмлик зарар етказган.

Кармана туманидаги "Қамолот" МФЙ худудидаги "Баҳор интер Осие" МЧЖнинг табиий газдан фойдаланиши ҳам ноқонуний бўлиб чиқди. Жамиятга қарашли ғишт заводида ўрнатилган газ ҳисоблагичга пўлат сим орқали таъсир кўрсатилгани натижасида 163 миллион 250 минг сўмлик табиий газ ноқонуний ишлатилгани аниқланди.

Терговга қадар текширув ўтказилиб, юқоридаги ҳуқуқбузарларга қонун талаби тушунтирилгач, ҳуқуқбузарлар етказилган зар-

Шухрат ШАРИПОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги МИБ бўлим катта инспектори

арни 30 кун ичида тўлиқ тўлагани, қилимишдан пушаймонлиги, айбллилик масаласини ҳал қилмасдан туриб жиноят иши кўзга ташланган рад қилишни сўраб ариза бергани сабабли жиноят иши кўзга ташланган рад этилди.

Ноқонуний иш – келтирди ташвиш

надиган ҳуқуқ ва манфаатларига ҳавф солмоқда.

Мисол учун Вобкент тумани "Қурувчи" МФЙда яшовчи И.Жумаев хонадонидан электр ҳисоблагични четлаб ўтиб, яширин йўллар орқали электр тармоғига иккита "Аристон" сув иситгичи, иккита тентли иситиш мосламаси, печ ҳамда сув насосини улаб, электр энергиясидан ноқонуний фойдаланиб келгани оқибатида Вобкент тумани электр таъминоти корхонасига 36 млн. 638 минг сўмлик зарар етказган.

Терговга қадар текширув давомида ҳуқуқбузар И.Жумаев етказилган зарарни тўлиқ қоплагани инобатга олинди ва қонун талабига асосан унга нисбатан жиноят иши кўзга ташланган рад қилинди.

Бюро ходимлари ўтказган тезкор тадбирда яна бир ус- томоннинг қинғирлигига чек

Илҳом ТУРСУНОВ,
МИБ Вобкент тумани бўлими бошлиғи ўринбосари

қўйилди. Фиждудон туманидаги "Сармихон" маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Ф.Қамоллов ўз уйида жувозхона ташкил қилгани аниқланди. Ушбу уддабурон фойда ортидан қувиб, давлатга зиён етказиб, жиноят иши кўзга ташланган рад қилинди.

Тадбир давомида "Ишбилармон"нинг уйида иккита жувоз, 239 кг чигит, 84 кг сифатсиз мой, 380 кг кунжара борлиги аниқланиб, хариддорини топмаган маҳсулотлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди. "Ишбилармон" эса қонун олдида жавоб берадиган бўлди.

Каттакўрғон тумани Дўстлик маҳалласида яшовчи Қ.Тожиёва Мажбурий ижро бюроси туман бўлимига мурожаат қилди.

Ўзини МИБ ходими деб таништирди

Шоҳрух ТОШПҲАТОВ,
МИБ Самарқанд вилояти бошқармаси катта инспектори

Унинг аризаси юзасидан ўтказилган текширувда 4-туманлараро газ таъминоти участкаси чилангарлари Элбек Холиқов, Фарход Мусурмонов, Азамат Ташановнинг қилимиш фойдаланиш бўлиб чиқди. Улар жиноий тил билан, алдаш ва ишончли суиистеъмол қилиш йўли билан уч-тўрт сўм ишлаб олиш мақсадида Қ.Тожиёванинг хонадонига табиий газдан фойдаланиш ахволини кўриқдан ўтказиш учун боришган.

Элбек Холиқов ўзини "Мажбурий ижро бюроси ходими" деб таништирди. У Қ.Тожиёванинг аризасига асосан 2014 йил март ойида хонадонда табиий газ тармоқдан узилганини билган. Хизмат вазифасига кирмасдан, хонадонни табиий газ тармоғига қайта улаш учун 420 минг сўм пулни Қ.Тожиёванинг пластик картасидан "Click" дастури орқали ўзининг картасига ўтказди. Хонадон соҳибининг ишончига кириш учун Элбек газ ҳисоблаш ускунасини қиёсловдан ўтказиб деб ўрнатилган жойидан ечиб беради.

Шундан сўнг Азамат Ташанов Қ.Тожиёванинг хонадонидан ҳақиқатан фойдаланилмаган табиий газ учун битта газ плитаси билан иккита печ йиллик кўриқдан ўтказилгани тўғрисида далолатнома тузиб беради.

Элбек пластик картасига тушган 420 минг сўмдан 4-туманлараро газ таъминоти участкаси туман худуди кассасига 102 минг сўм тўлаб, қолган 318 минг сўм пулни шериклари билан бўлиб олади.

Текширув давомида бу йиғитлар айбига иқдор бўлиб, 420 минг сўм пулни Қ.Тожиёвага қайтаришди.

Мажбурий ижро бўлими томонидан уларга нисбатан жиноят иши кўзга ташланган рад қилинди. Каттакўрғон туман прокуратурасига юборилди.

Масъул шахс масъулиятсиз экан

Абдумуталлиб НУРМАТОВ,
МИБ Бўка тумани бўлими бошлиғи

2017 йил 16 ноябрда Ўзбекистон Президентининг "Сув таъминоти ва сув чиқариш хизмати кўрсатиш соҳасида тўлов интизомини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони қабул қилинган. Унга қўра Мажбурий ижро бюроси худудий бўлимлари сувдан ноқонуний фойдаланиш ҳолатлари юзасидан тезкор тадбирлар ўтказиб келмоқда.

МИБнинг Бўка тумани бўлими "Сувоқова" филиали ходимлари билан ҳамкорликда "Агрокимёхимия" туман филиали биносида электр таъминоти, табиий газ ҳамда ичимлик сувидан фойдаланиш бўйича текшириш ўтказди.

Маълум бўлишича, филиал инженер-механиги О.Абдуллаевнинг эътиборсизлиги, вазифасини лозим даражада ба- жармаслиги натижасида тоза сувдан ноқонуний равишда фойдаланиб келинган экан.

Бўка тумани "Сувоқова" филиали ходимлари томонидан 2019 йил 22 май кунги тузилган ҳисоб-китоб далолатномасига асосан "Агрокимёхимия"нинг Бўка тумани филиали Бўка тумани "Сувоқова" филиалига жами 24 миллион 854 минг сўмлик моддий зарар етказгани аниқланган. Ушбу зарар ташкилот томонидан тўлиқ қопланди.

О.Абдуллаевнинг қилимишдан чин кўнгилдан пушаймонлиги, жиноят аниқланган кундан эътиборан ўттиз кун ичи- да етказилган зарарни тўлиқ тўлагани инобатга олинган ҳолда унга нисбатан жиноят иши кўзга ташланган рад этилди.

Келгуси сонда

Суриштирув жараёни- да йўқолиб қолган ўсмир йигитнинг қотили ким эканлиги аниқланди ва мар- ҳумнинг жасади қўшни хонадон оғил- хонасидаги қандақдан қавлаб олинди.

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

MUASSIS:

**O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi**

BOSH MUHARRIR:

Jahongir MAKSUMOV

TAHRIIR HAY'ATI:

**Erkin YULDASHEV
Halim BOLTAYEV
Sodiqjon NAZAROV
Hayot SHAMSUTDINOV
Utkirjon DEKKANOV
Maqsudali QAMBAROV**

TAHRIIRIYAT
MANZILI:

**Toshkent shahri, Yahyo
G'ulomov ko'chasi, 66-uy.**

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53, 233-64-85

www.huquq.uz

info@huquq.uz

info@huquq.uz

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taq- riq qilinmaydi va egalari- ga qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farglanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallari ko'chirib bositiganda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatishi shart.

— tijorat materiallari.

Buyurtma v3787.

15 213 nusxada bosildi.

Qo'ng'oz bichimi A-3, hajmi 3 bosma toboq.

Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: H.NISHONOV

Sahifalovchi: S.BOBJOJANOV

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Nashr ko'rsatkichi 231

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa

ijodiy uyida chop etildi.

Korxona manzili: Toshkent shahrida, Alisher

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.

Topshirildi: 20.00 123456789

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va

axborot agentligida 2009-yl 12-oktabrda

0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004

Ўзбекистонда илк бор қўйлар музлатилган уруғлар ёрдамида сунъий уруғлантирилмоқда.

26-SENTABR 2019-Y.

HUQUQ № 39

(1184)

11

Боксчиларимиз дунёда биринчи

Россиянинг Екатеринбург шаҳрида 9-21 сентябрь кунлари бокс бўйича катталар ўртасида ўтган жаҳон чемпионатида Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари 3 олтин, 1 кумуш ва 1 бронза медаль жамғариб, умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни эгаллади.

Бугунги кунда ўзбек бокс мактаби тарбияланувчилари спорт оламининг барча нуфузли мусобақалари — олимпия ва Осиё ўйинлари, жаҳон ва қитъа чемпионатларида

юқори натижаларга эришмоқда. Бунга мисол қилиб Россияда ўтказилган жаҳон чемпионатини кўрсатиш мумкин. 79 мамлакатдан келган 362 спортчи ўртасида ўзбек боксчилари бор маҳоратини намойиш этишди.

Жаҳон чемпионатида 91 килограммдан ортиқ вазн тоифасида иштирок этган ҳамюртимиз Баҳодир Жалолов дастлабки жангда украиналик Цотне Рогани, чорак финалда америкалик Ричард Торресни илкор раундда нокаутга учратди. Кескин ўтган ярим финал баҳсида боксчимиз россиялик Максим Бабанинни енгди. Финал жангида Б.Жалолов қозогистонлик Қамчибек Қўнабаевдан устун келди ва жаҳон чемпионлигини қўлга киритди.

Чемпионатда ўзининг ёрқин галабалари, рақиблиarga бўлган ўзбекхона ҳурмати туфайли Баҳодир Жалолов ташкилотчилар томонидан мусобақанинг энг яхши боксчиси деб топилди.

Шунингдек, чемпионатда мамлакатимиз шарафини химоя қилган Шаҳобиддин Зоиров (-52 кг), Миразизбек Мирзахалилов (-57 кг) ҳам барча рақиблирини енгиб, олтин медални қўлга киритди. Финалга қадар муваффақиятга эришган Дилшодбек Рўзметов (-81 кг) кумуш медалга сазовор бўлди, истеъдодли вакилимиз Бобосмон Батуров (-69 кг) терма жамоамизга бронза медални келтирди.

Ўз мухбиримиз

«Пахтакор» чемпион бўлди!

Ўзбекистон суперлигаси 20-туридан ўрин олган «Металлург» ҳамда «Пахтакор» баҳсида меҳмонлар 2:1 ҳисобида галаба қозонди ва муддатидан аввал 12-мартга мамлакат чемпионлигини қўлга киритди. Шота Арвеладзе шогирдлари чемпионат тугашига 6 тур қолганида турнир жадвалида биринчи ўринни нақд қилди.

Ш.Арвеладзе «Пахтакор»га 2017 йилнинг ёзида келганди. Ўша йили жамоани иккинчи даража қабул қилган мураб-

бий ишни селекция ҳамда ташкилий жараёндан бошлади. Машгулотларни европача услубда ўтказиш учун клуб базасига футболчиларнинг ҳар бир ўйин ва машгулотдаги ҳолатини доимий назорат қиладиган ускуналар олиб келинди.

2017 йили «Пахтакор» охириги йиллардаги энг қийин мавсумни ўтказайтган бир паллада грузиялик мутахассис мавсум якунида жамоага бронза медалларни олиб берди.

Кейинги йили эса Арвеладзе жамоадаги ишларни янги поғонага олиб чиқиш билан бирга селекция ишларини янада кучайтирди. Гарчи жамоа 2018 йилги мавсумни ёмон ўтказмаган бўлса-да, якунда қўзланган мақсадга эриша олмади. Ўша вақтда

клуб раҳбарияти мураббийни истеъфого чиқарганида ҳам ҳеч кимда ортиқча савол пайдо бўлмади мумкин эди. Бироқ тузилган режа ва аниқ дастур бўйича иш олиб борган Арвеладзеге клуб раҳбарияти имкон берди. Чунки жамоада ишга муносабат ўзгарганди. Шунингдек, мураббий олдинги жамоага фақатгина соврин олиб келиш эмас, ишни тўғри йўлга қўйиш, «Пахтакор»ни клуб сифатида ҳам юқори даражага олиб чиқиш вазифаси қўйилганди. Бу ишни эса грузиялик мутахассис йилдан-йилга кучайтириб бормоқда. Яъни, «Пахтакор» аста-секин кучаймоқда. Натижалар ҳам йилдан-йилга яхшиланаяпти. Хозирги «Пахтакор» Арвеладзе қўли остида ҳужумкор жамоага айланди.

Беш ташаббус амалда

Президентимизнинг ижтимоий, маънавий-маърифий соҳалардаги ишларни янги тизим асосида йўлга қўйиш бўйича илгари сурган беш ташаббуси муҳим аҳамиятга эга. Ўзгаришлар эпкин ҳар бир тумандаги таълим муассасалари, маҳаллалар, оилаларга кириб бормоқда.

Рустамбек АБДУЛЛАЕВ,
Андижон вилояти прокурорининг
катта ёрдамчиси

Айни шу эзгу ташаббус ижросини таъминлаш мақсадида вилоят прокурорининг 16 сентябрдаги 18-фармойишига асосан Андижон шаҳридаги «Андижон футбол академияси» майдонида ўтказилган футбол мусобақасида вилоят прокуратураси маҳкамаси, Андижон ҳарбий прокуратураси, Мажбурий ижро бюроси-

Энг муҳими, бу янгиланишлар одамларнинг тафаккури, дунёқараши, ҳаётга, ишга муносабатини ўзгартираяпти. Зеро, биринчи ташаббус ёшларнинг мусиқа, рассомлик, адабиёт, театр ва санъатнинг бошқа турларига қизиқишини ошириш, истеъдодини юзага чиқариш, иккинчи ташаббус уларни чиниктириш, спортда қobiliятини намоён қилиши учун шароит яратиш, учинчи ташаббус аҳоли ўртасида компьютер технологиялари ҳамда интернетдан самарали фойдаланишни кучайтиришга қаратилган. Тўртинчи ташаббус ёшлар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилишга хизмат қилса, бешинчи ташаббус хотин-қизларнинг муайян касб-корга, даромадга эга бўлишига имкон яратмоқда.

нинг вилоят бошқармаси ҳамда барча туман ва шаҳар прокуратураларининг жами 20 та футбол жамоаси қатнашди.

Мусобақа доирасида ўтказилган тадбирга ёшлар, айниқса, мактаб ўқувчилари кенг жалб этилиб, уларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишга эътибор қаратилди.

Мусобақада 1-ўринни эгаллаган вилоят прокуратураси маҳкамасининг 1-жамоаси вилоят прокурорининг кубоғи соҳиби бўлди. Мажбурий ижро бюросининг вилоят бошқармаси 2-ўринни, Андижон ҳарбий прокуратураси жамоаси эса 3-ўринни қўлга киритди.

Ғолиб жамоаларнинг ҳар бир ўйинчиси медал ҳамда вилоят прокурорининг совғаси билан тақдирланди.

Эктор Купер мураббийликдан кетди

Футбол бўйича Ўзбекистон терма жамоаси бош мураббийи Эктор Купер лавозимидан озод этилди. Ўзбекистон футбол ассоциацияси хабарига кўра, томонлар шартномани бекор қилиш бўйича келишувга эришган.

Купер билан 2018 йилнинг 1 августидан 2021 йилнинг 30 ноябригача, ЖЧ — 2022 саралаш цикли учун шартнома тузилганди ва агар терма жамоа Каттарда ўтказиладиган чемпионатга йўлланма олса, шартнома турнир якунигача узайтирилиши назарда тутилганди.

Бир муддат аввал Купер билан имзоланган шартномага кўра у ишдан бўшатилгандан бўлса 7 миллион евро тоvon пули олиши кераклиги ҳақида ёзилган, УФА эса фақат 5 миллион беришга розилиги таъкидланган эди. Маълум бўлишича, аргентиналикнинг йиллик маоши 2 миллион евро бўлган.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Бош прокуратураси ва Самарқанд вилояти прокуратураси жамоалари ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази Самарқанд вилояти прокуратурасининг фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази ҳудудий бўлими раиси Тугал Ражабова турмуш ўртоғи

Моҳира ЖУРАЕВАНING вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирди.

«Ниҳоят» тахририяти жамоаси газетанинг ҳудудий муҳбири Азимжон Қодировга оғир вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Бош прокуратура ҳузуридаги Мажбурий ижро бюроси ҳамда бюронинг Тошкент шаҳар бошқармаси жамоалари бюронинг Юнусобод тумани бўлими бошлиғи ўринбосари Асқар Абиловга онаси Гүлчехра МАЙНОНОВАНING вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Сулшер: «Поғба ҳеч қаерга кетмайди»

«Манчестер Юнайтед» клуби бош мураббийи Оле-Гуннар Сулшер жамоа яримҳимоячиси Поль Поғба кишки трансфер ойнасида «Реал»га ўтмаслигини таъкидлади.

«Мен «Реал» президентининг гапларини эшитмайман. Поль тинмай ишлаяпти. У «Манчестер Юнайтед»га борини бермоқда. Биз бунни у жароҳат олганда кўрдик. У юқори формага кириб олиш учун ақл бовар қилмас даражада ишламоқда. У бизда ўйнамоқчи ва жамоага ёрдам бермоқчи.

Мен ҳеч қачон Поғбанинг «МЮ»даги келажаги ҳақида бош қотирмайман. Агар кишки трансфер пайтида «Реал» томонидан қизиқиш бўлаётгани ҳақида мишмиш тарқалса ҳам ташвишланмайман. Поль ҳеч қаерга кетмайди. У шу ерда бахтли», — дейди Сулшер.